

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1033097 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa ŞENTOP
Tekirdağ Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Savunma
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 27 Haziran 2022 Esas No: 2/4512	

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
22 Haziran 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
22 Haziran 2022
No. 1037225
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÛMETİ ARASINDA ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 29 Mart 2022 tarihinde Taşkent'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-89245
Konu : Anlaşma

15 Haziran 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

29 Mart 2022 tarihinde Taşkent'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Anlaşma (Türkçe, Özbekçe, İngilizce)
- 2- Genel Gerekçe

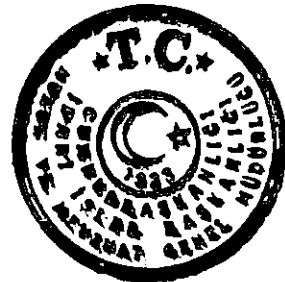
T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIĞI
15 Haziran 2022
Numara:

T B M M GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
15 Haziran 2022
No: 1033094
ERYSİNE MİLLÎ MİSTİR

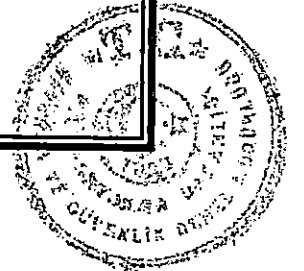
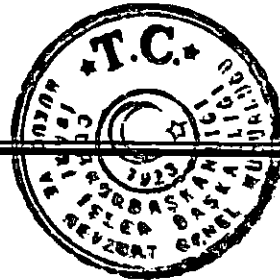
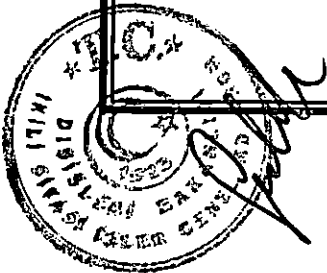
GENEL GEREKÇE

29 Mart 2022 tarihinde Taşkent'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması" ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı temelinde ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallara uygun olarak ikili askerî ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması, Taraflar arasında askerî ve savunma iş birliği sağlanması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile askerî eğitim ve öğretim; tatbikat/eğitimsel veya ortak tatbikatlara katılım sağlanması; savunma sanayi; askerî iş birliği ve temas ziyaretleri; askerî istihbarat değişimi; lojistik iş birliği; askerî tıp ve sağlık hizmetleri; muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma; haritacılık ve hidrografi; mesleki gelişim amaçlı personel değişimi; askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarında bilgi ve tecrübe paylaşımı; mayın ve el yapımı patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi; doğal afet yardım harekâtı kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe paylaşımı ile Anlaşmada belirtilen diğer konularda iki ülkenin silahlı kuvvetleri arasında iş birliğinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
İLE
ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
ARASINDA
ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE
ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ ARASINDA
ASKERİ ÇERÇEVE ANLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti (bundan böyle "Taraf" veya "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır);

Taraf Devletlerin dostane ilişkilerine dayanarak 8 Mayıs 1996'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasında Ebedi Dostluk ve İşbirliği Antlaşması"nı dikkate alarak,

Tarafların egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askerî alanlarda iş birliğinin, Tarafların ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Taraflar arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal kanunlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını belirterek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

**MADDE I
AMAÇ**

Bu Anlaşma'nın amacı, MADDE IV'de belirtilen alanlarda, Taraflar arasındaki ilişkiler için bir çerçeve oluşturmak ve iş birliğini geliştirmektir.

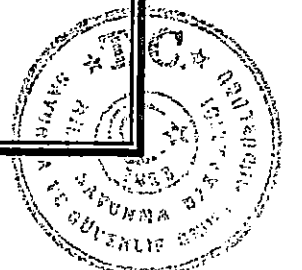
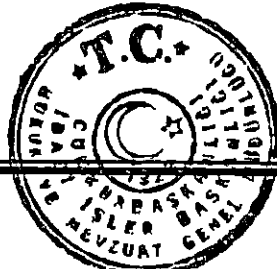
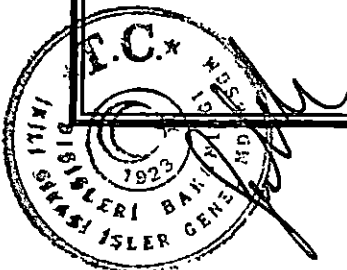
**MADDE II
KAPSAM**

Bu Anlaşma, MADDE IV'de belirtilen alanlarda personel, malzeme, teçhizat, bilgi ve tecrübe değişimi konularına uygulanır.

**MADDE III
TANIMLAR**

Bu Anlaşma'da kullanılan terimler aşağıdaki anlamları taşır:

1. **Gönderen Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafa personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
2. **Kabul Eden Taraf:** Bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Tarafa ait personel, malzeme ve teçhizatı kabul eden Tarafı ifade eder.
3. **Misafir Personel:** Bu Anlaşmanın uygulanması maksadıyla taraflardan birinin diğer Tarafa gönderdiği askerî veya sivil (eğitim personeli dâhil) personelini ifade eder.
4. **Misafir Öğrenci:** Gönderen Tarafın Silahlı Kuvvetlerinde görevlendirilmek üzere, Gönderen Tarafça, eğitim almak için Kabul Eden Tarafın askerî okullarına veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer yükseköğretim kurumlarına gönderilen öğrenciyi ifade eder.
5. **Yakınlar:** Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatı uyarınca bakmakla yükümlü olduğu eş ve çocuklarını ifade eder.

6. **Kıdemli Personel:** Bu Anlaşma kapsamında gönderilen askerî/sivil grubun faaliyetlerine nezaret etmeye yetkili, Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak atanmış, Misafir Personel arasındaki en kıdemli kişiyi ifade eder.

7. **Hibe:** Bir malın veya hizmetin bağışlanmasını veya bedelsiz devrini ifade eder.

8. **Hizmet:** Taraflar arasındaki bu Anlaşma uyarınca bir işin yapılması için verilecek eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, imha, liman ve müşavirlik desteği ile mülkiyeti elde olmak kaydıyla kara, deniz ve hava araçları, teçhizat, silah, bina ve mülk tahsisini ifade eder.

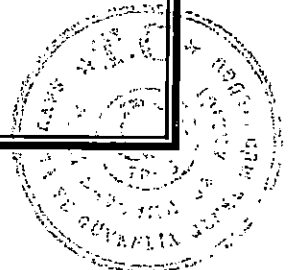
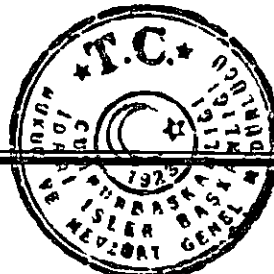
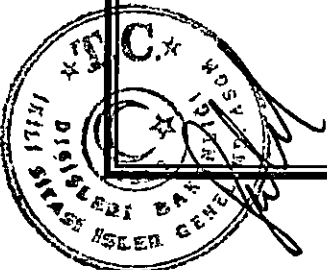
9. **Lojistik Destek:** Mal ve hizmetlerin satışı, hibesi, mübadelesi, tahsisi, kiralaması, teknolojik transferi ve lisans verilmesini kapsar.

10. **Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme:** İkili işbirliği sürecinde herhangi bir biçimde alınan, sağlanan ve/veya oluşturulan, ülkelerin mevzuatına uygun olarak korunan ve izinsiz ifşası Türkiye Cumhuriyeti ve/veya Özbekistan Cumhuriyeti'nin ulusal güvenlik ve menfaatlerine zarar verebilecek herhangi bir bilgi anlamındadır.

MADDE IV ASKERİ İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar arasında iş birliği aşağıdaki alanları kapsar:

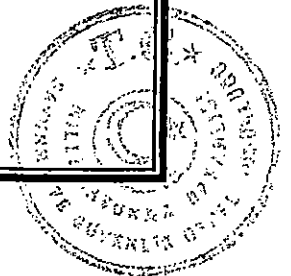
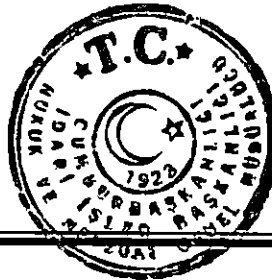
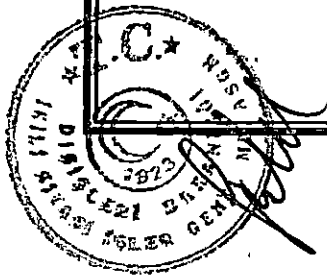
1. Askerî eğitim ve öğretim;
 - a. Askerî okul, eğitim ve öğretim merkezleri veya Kabul Eden Tarafın belirleyeceği diğer askerî eğitim kurumlarında verilen eğitim, öğretim ve kurslar,
 - b. Askerî birlik, karargâh veya kurumlarda görev başı eğitimi,
 - c. Askerî eğitim ve öğretim kurumları arasında karşılıklı/tek taraflı Misafir Personel, Misafir Öğrenci veya öğretim elemanı değişimi,
 - d. Eğitim ve öğretimin geliştirilmesine yönelik karşılıklı temas ziyaretleri ve bilgi alışverişi.
2. Tatbikat/eğitimlere veya ortak tatbikatlara fiili veya gözlemci olarak karşılıklı katılım sağlanması,
3. Savunma sanayi,
4. Silahlı Kuvvetler arasında askerî iş birliği ve temas ziyaretleri,
5. Silahlı Kuvvetlerin teşkilat yapısı, askerî birliklerin yapısı ve teçhizatı, personel yönetimi,
6. Askerî istihbarat bilgi değişimi,
7. Lojistik iş birliği,
8. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri,
9. Muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma,

10. Askerî hukuk sistemleri konusunda bilgi değişimi,
11. Haritacılık ve hidrografi,
12. Mesleki gelişim amaçlı personel değişimi,
13. Misafir Personel, danışman veya birlik değişimi,
14. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırma alanlarına ilişkin bilgi ve tecrübe değişimi,
15. Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler,
16. Mayın ve El Yapımı Patlayıcılarla mücadele alanında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi,
17. Doğal Afet Yardım Harekâtı kapsamında eğitim, bilgi ve tecrübe değişimi,
18. Askerî tarih, arşiv, yayın/yayın ve müzecilik.

MADDE V **UYGULAMA VE İŞ BİRLİĞİ ESASLARI**

1. Taraflar kendi kararına bağlı olarak aşağıdaki şekillerde iş birliği gerçekleştirilebilirler:
 - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların yardımcıları veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri,
 - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe değişimi,
 - c. Askerî birlik, karargâh veya kurumlarda ücretli, ücretsiz veya indirimli ücret karşılığında eğitim, öğretim ve kursların düzenlenmesi,
 - d. Benzer askerî kurumlar arasında irtibatlar,
 - e. Karşılıklı olarak fayda sağlayan konularda müşterek müzakerelerin, istişarelerin, toplantıların düzenlenmesi ve kurslara, sempozyumlara ve konferanslara katılım,
 - f. Fiili atış uygulamalarını da içerecek şekilde askerî tatbikatlara katılım, bu askerî tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, geçiş eğitimlerinin ve liman ziyaretlerinin icrası, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
 - g. Bilgi ve eğitim malzemelerinin değişimi,
 - h. Lojistik iş birliği çerçevesinde, tarafların envanterinde bulunan askerî mal ve hizmetlerin hibesi, mübadelesi, tahsisi, satışı, kiralanması, teknoloji transferi ve lisans verilmesi.
2. Lojistik iş birliği çerçevesinde yürütülecek faaliyetler, tarafların diğer ülkelerle imzalamış olduğu yürürlükteki anlaşmalarından kaynaklanan üçüncü tarafa transfer kısıtlarına uygun olarak icra edilir.
3. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Tarafların ulusal mevzuatlarında öngörülecek onay süreçlerine ve işbu Anlaşma hükümlerine uygun olarak tamamlayıcı mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler akdedebilirler.

4. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkar ve ihtiyaçları dikkate alınarak mütakabiliyet esasına göre gerçekleştirilir.

5. Bu Anlaşma, diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler uyarınca, Tarafların hibe şeklinde veya bedeli mukabili birbirlerine verecekleri veya ortak üretecekleri malzemeler, teknik bilgi ve dokümanlar, önceden karşılıklı yazılı mutabakat sağlanmadan üçüncü bir ülkeye devredilemez.

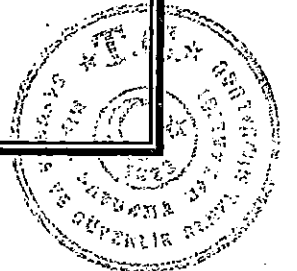
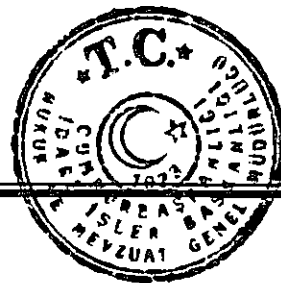
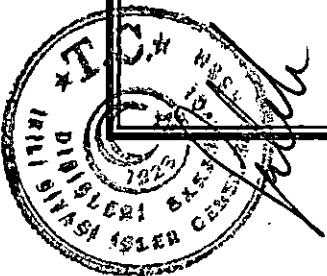
6. Bu Anlaşma kapsamında diğer Tarafa hibe olarak verilecek malzemenin hizmet dışına çıkarılması halinde Gönderen Taraf, Kabul Eden Tarafa yazılı bildirimde bulunacaktır.

MADDE VI YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK UYGULAMA PLANLARI

1. Bu Anlaşma'nın uygulanmasında yetkili makamlar şunlardır:
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına: Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı,
Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti adına: Özbekistan Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı.
2. Taraflar, bu Anlaşma'nın uygulanması için müşterek faaliyetlere ilişkin Yıllık Uygulama Planları hazırlar. Yıllık Uygulama Planları, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, tipini, zamanını, yerini, icra edecek kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerir.

MADDE VII EĞİTİM/KURS KOŞULLARI

1. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatının öngördüğü koşullara göre verilir.
2. Bu Anlaşma'ya uygun olarak, Gönderen Tarafın yapacağı bir eğitim talebi, eğitim ya da kursun başlamasından önceki yılın en geç Mart ayında resmi bir yazıyla Kabul Eden Tarafa bildirilir. Talebin alınmasını müteakip, Kabul Eden Taraf bu talebi inceleyerek en geç Temmuz ayında Gönderen Tarafa cevabını bildirir.
3. İlave eğitim talebi olması durumunda, söz konusu talep resmî yazı ile bildirilir. Taraflar arasında yapılacak istişare sonucunda ve imkânların izin verdiği ölçüde, bu kapsamdaki ilave talepler planlı ihtiyaçlara dâhil edilebilir.
4. Kabul Eden Tarafça İngilizce dilinde verilen eğitimler hariç olmak üzere, eğitimlerin, Kabul Eden Tarafın dilinde gerçekleştirilmesi esastır. Ancak Gönderen Tarafça talep edilmesi ve Kabul Eden Tarafın uygun görmesi halinde, 3 (üç) aydan kısa süreli eğitimler tercüman yardımıyla verilebilir. Eğitimin tercüman vasıtasıyla verilmesi durumunda, Gönderen Taraf eğitime gelecek personele yeterli sayıda tercüman tahsis eder. Eğitim maksatlı tercüme/tercüman giderleri Gönderen Tarafça karşılanır. Askeri eğitime hazırlık niteliğindeki resmi dil eğitiminin Gönderen Taraf sınırları içinde verilmesi halinde, ücretsiz olup olmayacağı Kabul Eden Tarafça belirlenecektir.

5. Kabul Eden Tarafın gerekli düzenlemeleri yapabilmesi maksadıyla; Gönderen Tarafça eğitime nihaî katılım kararı, eğitim/kurs maksadıyla gönderilen Misafir Personel sayısı, uçuş bilgileri ve diğer bilgiler eğitim başlangıç tarihinden itibaren en az 45 (kırk beş) gün önce Kabul Eden Tarafa bildirilir. Bildirimlerin zamanında yapılmaması halinde, Kabul Eden Taraf kurs/eğitim talebini ileriki bir zamana erteleme veya tamamen iptal etme hakkına sahiptir.

6. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin eğitimi, eğitimin verildiği kurum veya birliklerin programlarına uygun olarak sağlanır. Eğitim konularının ulusal güvenlikle ilgili hususları içermesi durumunda kısıtlama uygulanabilir.

7. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Misafir Öğrenciye eğitimde gerekli teçhizat ve malzemelerden hangilerini sağlayacağını ve eğitim bitiminde bunlardan hangilerinin Kabul Eden Tarafa iade edileceğini belirtir.

8. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın Yetkili Makamı tarafından tespit edilen ölçütlere göre Gönderen Tarafça seçilir. Kabul Eden Tarafça tespit edilen ölçütlere haiz olmayan Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, eğitim ve öğretim için kabul edilmez.

9. Sınav şekilleri ve eğitimle ilgili hususlar, Kabul Eden Tarafça belirlenir.

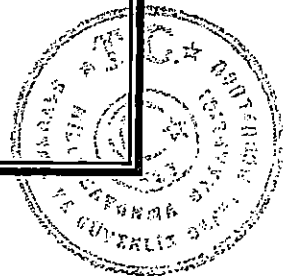
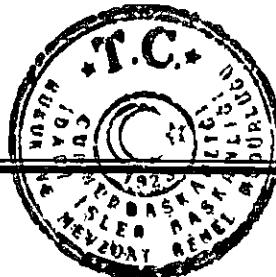
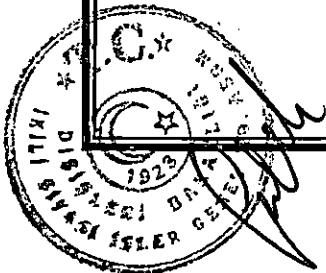
10. Eğitimlere/kurslara katılmak üzere gönderilen ve belirlenmiş eğitim/kurs programını tamamıyla takip eden, eğitim/kurs koşullarına göre düzenlenmiş sınavlarda başarılı olan, tezleri/projeleri başarıyla hazırlayan Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere, uygun ihtisası ya da eğitim programını (akademik derece) tamamladığını gösterir bir belge verilir. Diploma (belge, sertifika) denkliği, ulusal mevzuat uyarınca Gönderen Tarafın yükseköğretim kurumlarının onayına tabidir.

MADDE VIII GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Bu Anlaşma kapsamında temin edilen veya üretilen gizlilik dereceli tüm bilgiler, belgeler, maddi ve fikrî mülkiyet hakları ile askerî malzeme, Taraflar arasında akdedilecek müteakip mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak amaçları doğrultusunda mübadele edilir, kullanılır ve muhafaza edilir.

2. Taraflar ulusal mevzuatlarına uygun olarak, Devletlerinin bu Anlaşmanın uygulanması veya ortak faaliyetlerin yerine getirilmesi kapsamında mübadele edilecek bilgi, doküman, malzeme ve teçhizata ait tüm bilgilerin korunmasını sağlar. Bu çerçevede, aynı derecede gizlilik derecesi taşıyan kendilerine ait bilgilerin korunması için gerekli önlemleri alırlar. Taraflar, mübadele edilen bilgilere aşağıda yer alan çizelgede belirtilen gizlilik derecelerinden uygun olanı verir.

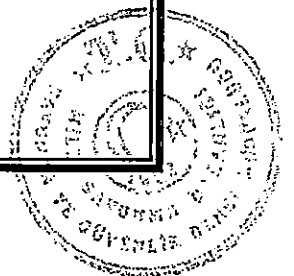
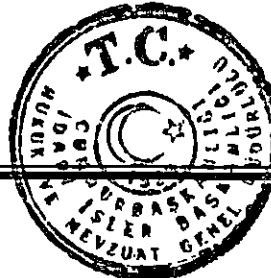
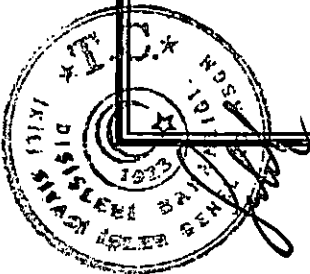
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti İçin		Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti İçin
Çok Gizli	Top Secret	Ўта махфий
Gizli	Secret	Махфий
Özel	Confidential	Мазкур модданинг 3-банди қўлланилади
Hizmete Özel	Restricted	ХДФУ

3. "Özel" bilgilerin işlenmesi, Özbekistan Cumhuriyeti'nin "Gizli" bilgilerin aynı güvenlik seviyesinde ele alınması şartına uygun olarak gerçekleştirilir. Diğer gizlilik dereceli bilgiler için taraflarca güvenlik sınıflandırma seviyesi artırılmaz veya azaltılamaz.
4. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, bu bilgi ve malzemeleri sağlayan Tarafın yazılı ön onayı olmadan ifşa edilmez ve üçüncü bir tarafla paylaşılamaz (veya üçüncü bir tarafa devredilmez).
5. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece hükümetler arası kanallar yoluyla veya Taraflarca belirlenen güvenlik makamlarınca uygun bulunan diğer kanallardan mübadele edilir. Bilginin gizlilik derecesi, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.
6. Taraflar, Anlaşma sona erdiğinde dahi, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması ve gizlilik derecesinin kaldırılmasının önlenmesinden sorumlu olmaya devam eder.
7. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası andlaşmalar çerçevesinde, bu Anlaşma kapsamında oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlar. Bu Anlaşma bağlamında, fikri mülkiyet kavramı 14 Temmuz 1967 tarihinde Stokholm'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Anlaşma'nın 2'nci maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılır.
8. İhtiyaç duyulması halinde; Taraflar arasında, Madde IV'te belirtilen iş birliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin transferi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı bir güvenlik anlaşması imzalanabilir.
9. Bu Anlaşmanın hükümlerinin uygulanması sırasında elde edilen bilgi, Taraflardan biri tarafından diğer Tarafın veya üçüncü Tarafların çıkarları aleyhine kullanılamaz.
10. Taraflar, gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişimin, bilmesi gereken prensibine göre ve uygun güvenlik kleransına sahip personel tarafından yapılmasını sağlar.
11. Bu Anlaşma'nın uygulanması kapsamında mübadele edilen bilgilerin beklenmedik şekilde ifşa olması halinde, bu durumu tespit eden Taraf, diğer Tarafı durumdan derhal haberdar eder.
12. Savunma alanında karşılıklı iş birliği ile ilgili olarak Taraflar arasında mübadele edilecek gizlilik dereceli bilgilerin korunması ayrı bir anlaşma hükümlerine göre yürütülür.

MADDE IX ASKERİ İSTİHBARAT

1. Bu madde, Tarafların karşılıklı menfaatlerine halel getireceği düşünülen ve birlikte kararlaştırılacak ülkelerle ilgili, öncelik askerî faaliyetlerde olmak üzere, Taraf Devletlerin Silahlı Kuvvetlerinin ilgi alanındaki gelişmeleri ve bu ülkelerin Türkiye Cumhuriyeti ve Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki faaliyetleri ile ilgili askerî istihbarat bilgilerinin mübadelesini kapsar.

2. İstihbarat bilgi mübadelesi, aşağıda belirtilen vasıtalar aracılığıyla ve yöntemlere uygun olarak yapılır:

a. Her iki ülkenin Askerî İstihbarat Başkanları veya yetki verdikleri personel tarafından yılda bir defa, bir yıl Türkiye Cumhuriyeti'nde, bir yıl Özbekistan Cumhuriyeti'nde olmak üzere dönüşümlü olarak yapılacak ikili görüşmelerde her türlü koordinasyon konusu (mübadele konuları dâhil) taraflar arasında ilgili yıl içerisinde karşılıklı mutabakatla tespit edilir.

b. Ziyaret eden Taraf, planlanan tarihten en az 15 (on beş) gün önce heyetteki görevlilerin isim, rütbe, görev ve güvenlik kleranslarını Kabul Eden Tarafa bildirir.

c. Dokümanlar ve müzakerelerin dili İngilizce'dir. Talep edildiği takdirde, müzakereler tercüman aracılığı ile yapılabilir.

d. Mübadele edilebilecek bilgiler yazılı doküman olarak verilir. Konu ile ilgili varsa CD, DVD, film, fotoğraf, slayt, vb. dokümana eklenir.

e. Her iki Taraf birbirlerinin bilgi isteklerine mümkün olan en kısa zamanda karşılıklı olarak kararlaştırılmış güvenli kanallardan cevap vermekte mutabıktır.

f. Askerî istihbarat bilgilerinin değişimine ilişkin talep, her bir durum temelinde değerlendirilir ve Taraflardan birinin ulusal egemenliğini ve güvenliğini tehlikeye atması veya ulusal/uluslararası çıkarlarıyla önemli ölçüde çelişmesi halinde reddedilebilir.

MADDE X HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Taraf ülkesinde bulundukları sürece Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı ve yargı yetkisine tabidirler. Kabul Eden Tarafın yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Tarafın mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde, her iki Tarafın mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanır.

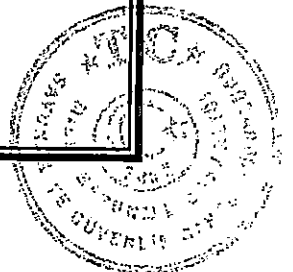
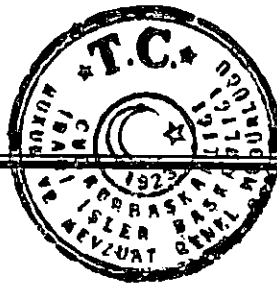
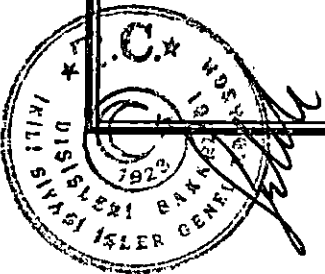
2. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin gözetimine alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.

3. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin Kabul Eden Tarafta yasal bir soruşturmaya veya yargılanmaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahiptir.

4. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Öğrenci ve Misafir Personelin eğitim veya görev gezisine son verilebilir.

5. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, bulundukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan disiplin kurallarına uyar.

6. Misafir Öğrenciler, disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına, Misafir Personel ise Gönderen Tarafın ulusal mevzuatına tabidir. Kabul Eden Tarafın yetkili askerî makamları, emrindeki Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir.

7. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli, kendi askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, Gönderen Taraf personeline disiplin tedbirlerini uygulamaya yetkilidir.

8. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrenciler, hiçbir siyasi faaliyet veya Kabul Eden Taraf aleyhinde faaliyette bulunmaz.

MADDE XI TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşma'nın uygulanması esnasında, üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatı geçerlidir.

2. Taraflar, ağır ihmal veya kasıt bulunmadıkça, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde veya kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar/ziyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamaz.

3. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirler.

MADDE XII İDARİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, diplomatik dokunulmazlık ve imtiyazlara sahip olmaz.

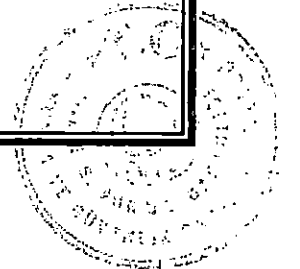
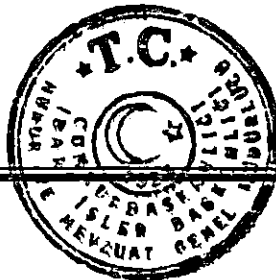
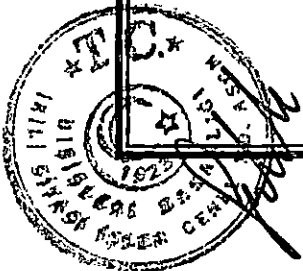
2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrencilere ve Misafir Personele bu Anlaşma'da veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevler vermez.

3. Misafir Öğrenciler ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafın emsal personeline uygulanan idari uygulamalara tabidir.

4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Tarafın askerî personeli kendi millî uniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat mümkün olduğunca Kabul Eden Taraf tarafından sağlanır. Ancak, Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın sağlayacağı askerî üniformayı giymek zorundadırlar. Bu Misafir Öğrenciler Gönderen Taraf tarafından verilen bir askerî sembolü tanınmaları için uniformalarına takabilirler.

5. Gönderen Taraf, gerekli gördüğünde personelinin geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf herhangi bir sebep ile Gönderen Tarafın, personelinin geri çekmesini ya da değiştirmesini isteyebilir. Bu durumda Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafa askerî ataşelikler aracılığı ile yalnızca personelin değiştirilmesine ilişkin yazılı talebini bildirir. Kabul Eden Taraf, söz konusu personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.

6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenir.

7. Misafir Personel ve Yakınları orduevleri ve askeri kantinlerden Kabul Eden Tarafın düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.

8. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı durumdan haberdar eder, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakleder ve cenaze nakledilinceye kadar sıhhi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alır.

9. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın konuya ilişkin düzenlemelerine uyar.

10. Kabul Eden Taraf, faaliyetlerin icrası için gerekli olan ulaştırma hizmetlerinin, mütekabiliyet ilkesi temelinde ve imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde ücreti mukabili/ücretsiz olarak teminine ilişkin nihai kararı verir.

11. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın mevzuatına göre verilir. Misafir Öğrenci ve Misafir Personelden; akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek olanların eğitim ve öğretim kurumları ile ilişkileri Kabul Eden Tarafın mevzuatında belirtilen esaslar çerçevesinde kesilir. Taraflarca gerekli görülmesi halinde hayati risk içeren ve uzmanlık gerektiren (uçuş eğitimi, atış eğitimleri, vb.) eğitimler için bu Anlaşma'ya dayanan protokoller yapılabilir.

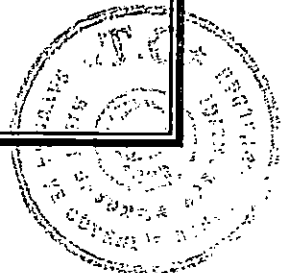
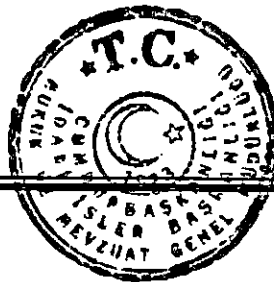
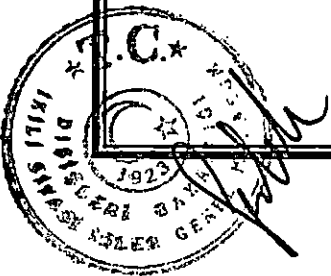
MADDE XIII SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel ve Misafir Öğrenci, bu Anlaşma gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında bulunur. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren sağlık raporunu talep edebilir.

2. Misafir Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına göre karşılanır. Misafir Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderleri Kabul Eden Taraf tarafından karşılanır.

3. Misafir Personel ile Yakınlarının acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri Kabul Eden Tarafça ücretsiz olarak karşılanır. Acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak yaptırılacak bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.

4. Misafir Personel ve yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderlerinin Kabul Eden Tarafça ücretsiz veya ücretli olarak karşılanıp karşılanmayacağına Kabul Eden Taraf karar verir. Kabul Eden Tarafça ücretli verilmesine karar verilmesi durumunda Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderleri Gönderen Taraf veya Misafir Personel tarafından karşılanır.

MADDE XIV
MALİ HUSUSLAR

1. Bu Anlaşma kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin maaş/harçlık, iâşe, ibate, ulaştırma ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumludur.

2. Ancak, Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde; eğitim ve öğretim maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler için aşağıdaki hususların karşılanıp karşılanmayacağına ve karşılanma esaslarına Kabul Eden Taraf karar verir.

a. Misafir Personel için;

(1) Aylık maaş (esaslar ve miktar kursiyer subay ve astsubayların rütbelerine göre, Silahlı Kuvvetler mensubu sivil şahıslar ise statülerine göre Kabul Eden Taraf tarafından belirlenir),

(2) Eğitim ve öğretim masrafları (ücretli, indirimli veya ücretsiz),

(3) Giyim-kuşam (esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(4) Uzmanlık eğitimi gören doktorlar için nöbet ücreti,

(5) Ulaştırma masrafları.

b. Misafir Öğrenciler için;

(1) İâşe,

(2) İbate (Kabul Eden Tarafça belirlenecek misafirhane veya tesiste),

(3) Harçlık (esaslar ve miktar Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(4) Eğitim-öğretim masrafları (ücretli, indirimli veya ücretsiz),

(5) Giyim-kuşam (esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir.),

(6) Tıp Fakültesi 6'ncı sınıf öğrencilerine intörn eğitimi döneminde ödenen ücretler,

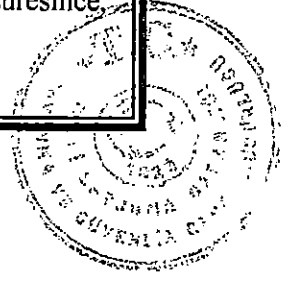
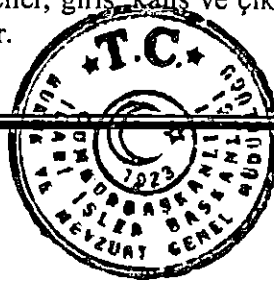
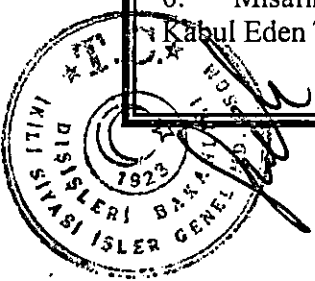
(7) Ulaştırma masrafları.

3. Türkiye Cumhuriyeti'nde verilecek Türkçe lisan kursları (akademik eğitimlerde verilen lisan hazırlık sınıfları dâhil) ile Özbekistan Cumhuriyeti'nde verilecek Özbekçe ve Rusça dili lisan kursları ücretsizdir. Yüksek maliyet gerektiren eğitimler (uçuş eğitimi, dalgıç eğitimi, vb.) tam ücretli olarak verilebilir.

4. Misafir Öğrenciler ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye edecektir. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerin borçları Kabul Eden Taraf tarafından düzenlenecek yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgeye istinaden Gönderen Taraf tarafından ödenir.

5. Eğitim ve öğretim giderleri, Gönderen Taraf tarafından, her eğitim ve öğretim süresinin sonunda yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgenin alınmasını takip eden 60 (altmış) gün içinde (bir ay ve daha kısa süreli eğitimlerde peşin ödeme yapılır), Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen banka nezdinde açılan hesaba ABD doları cinsinden yatırılır.

6. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi hukukuna tabidir.

MADDE XV
GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde, Kabul Eden Tarafın yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki düzenlemelerine tabidir.
2. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın ülkesine giriş ve çıkışlarda bu Devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabidir. Ancak, Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlar.

MADDE XVI
TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN
DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşma'nın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve taahhütlerini etkilemez ve diğer devletlerin çıkarları, güvenliği ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.

MADDE XVII
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

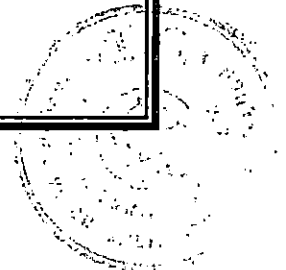
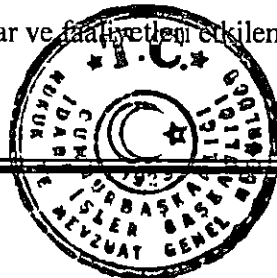
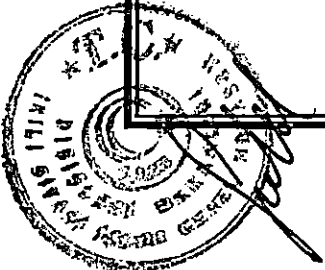
1. Bu Anlaşma'nın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Taraflar arasında mümkün olan en alt düzeyde istişare ve görüşmeler yoluyla çözülür ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya üçüncü tarafa intikal ettirilemez.
2. Uyuşmazlık meydana geldiği tarihten itibaren 60 (altmış) gün içinde çözümlenemezse, Taraflar 30 (otuz) gün içinde görüşmelere başlar. Müteakip 60 (altmış) gün içinde çözüm sağlanamadığı takdirde, Taraflar bu Anlaşma'yı Madde XIX'da belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir.

MADDE XVIII
TADİL VE GÖZDEN GEÇİRME

Taraflardan her biri gerektiğinde bu Anlaşma'nın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesini diplomatik yollarla önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 (otuz) gün içerisinde görüşmeler başlar. 60 (altmış) gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflar bu Anlaşma'yı Madde XIX'da belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir. Üzerinde yazılı olarak mutabık kalınan tadil veya değişiklikler, bu Anlaşma'nın yürürlüğe girişini düzenleyen Madde XX'de belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE XIX
YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, 5 (beş) yıllık süre için yürürlükte kalır.
2. Bu Anlaşma, taraflardan biri Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirmediği takdirde, 1'er (birer) yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
3. Taraflardan biri Anlaşma'yı herhangi bir zamanda sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla yazılı olarak bildirebilir. Anlaşma'nın sona erdiğine ilişkin yapılan bildirimler, yapıldığı tarihten 90 (doksan) gün sonra hüküm doğurur.
4. Bu Anlaşma'nın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemez.

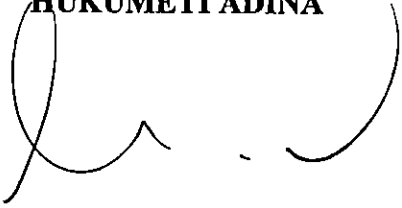

MADDE XX
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşma'nın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.

Bu Anlaşma, Taşkent'te 29 Mart 2022 tarihinde Türkçe, Özbekçe ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

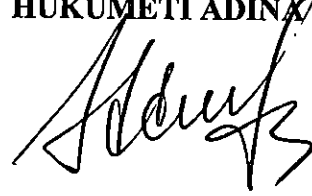
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

Hulusi AKAR

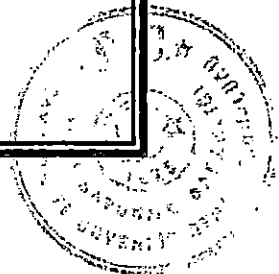
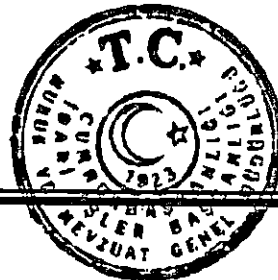
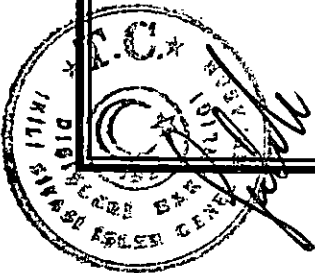
Milli Savunma Bakanı

ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

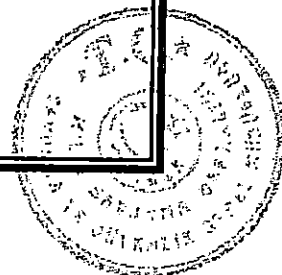
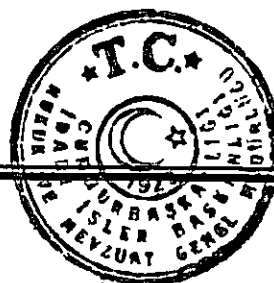
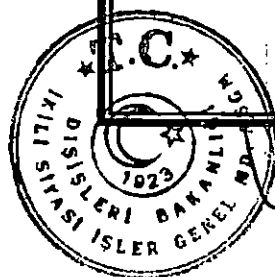

Bakhodir KURBANOV

Savunma Bakanı

Туркия Республикаси Ҳукумати
билан
Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати
ўртасида
ҲАРБІЙ ҲАДЛИ БИТИМ

**Туркия Республикаси Ҳукумати билан
Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати ўртасида
ҲАРБИЙ ҲАДЛИ БИТИМ**

Туркия Республикаси Ҳукумати ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати (кейинги ўринларда “Томон” ёки “Томонлар” деб аталувчилар),

Томонлар давлатларининг дўстона муносабатларига таянган ҳолда ҳамда 1996 йил 8 майда имзоланган Туркия Жумҳурияси ва Ўзбекистон Республикаси ўртасида абадий дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартномани инobatга олиб,

Ҳар иккала Томоннинг суверенитети ва тенглигига ўзаро ҳурмат асосида турли ҳарбий соҳалардаги ҳамкорлик Томонларнинг умумий манфаатларига ва иқтисодий самарадорлигига ҳисса қўшишини таъкидлаб,

Томонлар ўртасида мавжуд дўстона муносабатлар миллий қонунлар, халқаро қоидалар ва битимлар асосида юксалиши зарурлигини ифода этиб,

қуйидагилар тўғрисида келишиб олдилар:

**I МОДДА
МАҚСАД**

Мазкур Битимнинг мақсади IV моддада кўрсатилган соҳаларда Томонлар ўртасидаги муносабатлар учун асосни таъминлаш ва ҳамкорликни ривожлантиришдан иборат.

**II МОДДА
ҚАМРОВ**

Мазкур Битим IV моддада кўрсатилган соҳаларда шахсий таркиб, материаллар, асбоб-ускуналар, маълумот ва тажриба алмашишга нисбатан қўлланилади.

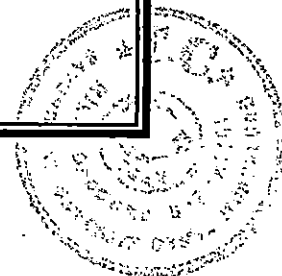
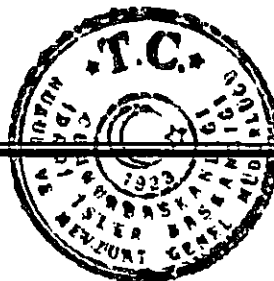
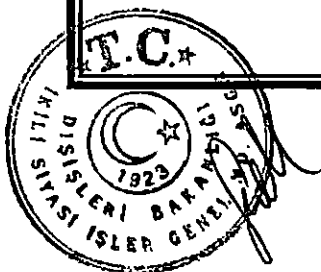
**III МОДДА
ТАЪРИФЛАР**

Мазкур Битимда қўлланиладиган атамалар қуйидаги маъноларга эга:

1. “Юборувчи Томон”: мазкур Битимни амалга ошириш учун Қабул қилувчи Томонга ўз шахсий таркибини, материалларини, асбоб-ускуналарини юборувчи Томонни англатади.

2. “Қабул қилувчи Томон”: мазкур Битимни амалга ошириш учун Юборувчи Томоннинг шахсий таркибини, материалларини, асбоб-ускуналарини ўз ҳудудида қабул қилиб олувчи Томонни англатади.

3. “Таклиф қилинган ходим”: мазкур Битимни амалга ошириш учун Томонлардан бирининг бошқа Томонга юборилган бир Томон давлатининг ҳарбий хизматчиси ёки фуқаровий хизматчисини (шу жумладан, тайёргарликдан ўтаётган шахсий таркибни) англатади.

4. **“Таклиф қилинган тингловчи”**: Юборовчи Томон Куролли Кучларига тайинланадиган, Қабул қилувчи Томоннинг ҳарбий мактабларига ёки Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланадиган бошқа олий таълим муассасаларида тайёргарликдан ўтиш учун юборилган тингловчини англатади.

5. **“Қарамоғидагилар”**: Таклиф қилинган ходимнинг ўз миллий қонунчилигига кўра масъул бўлган турмуш ўртоғи ва фарзандларини англатади.

6. **“Бош ходим”**: мазкур Битим доирасида юборилган ва Юборовчи Томоннинг миллий қонунчилигига кўра тайинланган, ҳарбий/фуқаровий гуруҳ фаолиятини назорат қилишга ваколатли Юборовчи Томоннинг миллий қонунчилигига биноан юқори ҳарбий унвондаги шахсни англатади.

7. **“Грант”**: товарлар ва хизматларни хайрия қилиш ёки бепул ўтказишни англатади.

8. **“Хизматлар”**: Томонлар ўртасидаги Битимга мувофиқ мулк ҳуқуқи сакланиб қолган ҳолда таълим, техник машғулоти, техник маълумот, ёрдам, ривожланиш, хизмат кўрсатиш, таъмирлаш, қайта тиклаш, йўқ қилиш, порт ва маслаҳат кўмаги билан таъминлаш ҳамда қуруқлик, денгиз ва ҳаво транспорт воситалари, жиҳозлар, қурол-яроғлар, бинолар ва иншоотларни тақдим этишни англатади.

9. **“Логистика таъминоти”**: савдо-сотиқ, грант, айирбошлаш, молиялаштириш, лизинг, технологик ўтказиш ҳамда таъминот ва хизмат кўрсатишларни лицензиялашни ўз ичига олади.

10. **“Махфий ахборот ва материал”**: икки томонлама ҳамкорлик давомида турли шаклда қабул қилинган, тақдим этилган ва (ёки) яратилган, давлатлар қонунчилигига мувофиқ ҳимоя қилинган, рухсат берилмаган тарзда ошкор қилиниши Туркия Республикаси ва (ёки) Ўзбекистон Республикаси миллий хавфсизлиги ва манфаатларига зарар етказиши мумкин бўлган ҳар қандай маълумотни англатади.

IV МОДДА ҲАРБИЙ ҲАМКОРЛИК СОҲАЛАРИ

Томонлар ўртасидаги ҳамкорлик қуйидаги соҳаларни ўз ичига олади:

1. Ҳарбий машғулоти ва таълим:

а. Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланган ҳарбий мактабларда тайёргарлик, таълим ва курслар ҳамда ўқув марказлари ёки бошқа ҳарбий таълим муассасаларида тайёргарлик ва таълим олиш;

б. Ҳарбий қисм, штаб ёки муассасаларда ишдан ажралмаган ҳолда машғулоти;

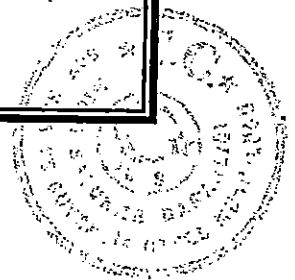
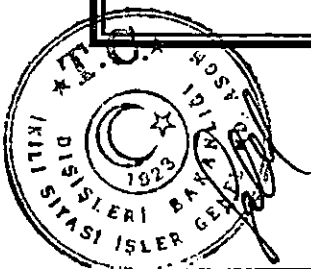
с. Ҳарбий машғулоти ва таълим муассасалари ўртасида ўзаро/бир томонлама таклиф қилинган ходимлар, тингловчилар ёки машғулоти ўтувчи шахсий таркиб билан алмашинуви;

д. Машғулоти ва таълимни ривожлантириш мақсадида ўзаро алоқа ташрифлари ва билим алмашинуви.

2. Машқлар/машғулоти ёки қўшма машқларда ўзаро ёки кузатувчи сифатида иштирок этиш.

3. Мудофаа саноати.

4. Ҳарбий ҳамкорлик ва Куролли Кучлар ўртасида алоқа ташрифлари.

5. Куролли Кучларнинг ташкилий тузилмаси, ҳарбий қисмларнинг тузилиши ва уларнинг жиҳозланиши, шахсий таркибни бошқариш.

6. Ҳарбий разведка ахборотлари алмашинуви.

7. Логистика ҳамкорлиги.

8. Ҳарбий тиббиёт ва соғлиқни сақлаш хизматлари.

9. Коммуникация, электроника, ахборот тизимлари ва кибер ҳимоя.

10. Ҳарбий ҳуқуқий тизимлар ҳақида билим алмашиш.

11. Картография ва гидрография.

12. Касбий ривожланиш учун ходимлар алмашинуви.

13. Таклиф қилинган ходимлар, маслаҳатчилар ёки бўлинмалар билан алмашинув.

14. Ҳарбий илмий ва технологик тадқиқотлар соҳаларида маълумот ва тажриба алмашинуви.

15. Ижтимоий, маданий фаолият ва спорт.

16. Миналар ва қўлбола тайёрланган портловчи ускуналарга қарши курашиш соҳасида таълим ва тажриба алмашинуви.

17. Табiiй офатларни бартараф этишда ёрдам операциялари доирасида машғулот ҳамда маълумот ва тажриба алмашинуви.

18. Ҳарбий тарих, архив, публикация/нашр ва музейшунослик.

V МОДДА АМАЛГА ОШИРИШ ВА ҲАМКОРЛИК ПРИНЦИПЛАРИ

1. Томонлар ўз қарорларидан келиб чиқиб ҳамкорликни қуйидаги усулларда амалга оширишлари мумкин:

а. Мудофаа вазирлари, Бош штаб бошликлари ва уларнинг ўринбосарлари ёки Томонлар ваколат берган бошқа мансбдор шахсларнинг учрашувлари ва ташрифлари;

б. Фаолиятнинг турли соҳаларида ҳар иккала Томон экспертлари ўртасида тажриба алмашиш;

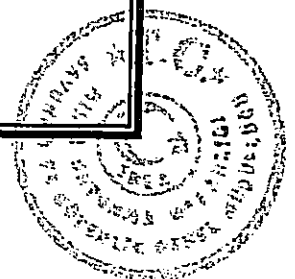
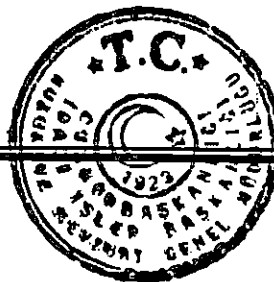
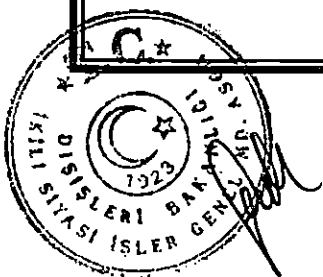
в. Ҳарбий қисмларда, штаб ёки муассасаларда пуллик, бепул ёки чегирмали қийматда машғулот, таълим олиш ва курсларни ташкил этиш;

г. Ўхшаш ҳарбий муассасалар ўртасидаги алоқалар;

д. Ўзаро манфаатли мавзулар бўйича қўшма муҳокамалар, маслаҳатлашувлар, учрашувларни ташкил этиш ҳамда курслар, симпозиумлар ва конференцияларда иштирок этиш;

е. Ҳарбий машғулотлар, шу жумладан, жанговар отишлар билан ўтказиладиган машқларда иштирок этиш, шунингдек, ушбу ҳарбий машқларда кузатувчи сифатида қатнашиш, денгиз тайёргарлиги (PASSEX) машқларидан ўтиш ва портларга ташриф буюриш, қўшма машқларни ташкил этиш;

ж. Ахборот ва ўқув материаллари алмашинуви;

h. Логистика ҳамкорлиги доирасида Томонларнинг махсус рўйхатида кўрсатилган мулкларни бегараз тақдим этиш, алмашиш, тарқатиш, сотиш, ҳарбий мулк ва хизматларни ижарага олиш, кейинчалик технологияларни ўтказиш ва лицензияларни бериш.

2. Логистика ҳамкорлиги доирасида бажариладиган ҳаракатлар Томонларнинг бошқа давлатлар билан имзоланган битимларидан келиб чиқадиган учинчи шахсларнинг трансфер чекловларига мувофиқ амалга оширилади.

3. Мазкур Битимни амалга ошириш мақсадида Томонларнинг миллий қонунчилигида назарда тутиладиган ратификация жараёнлари ва мазкур Битим қоидаларига мувофиқ Томонлар тўлдирувчи англашув меморандуми, баённомалар ва келишувлар тузишлари мумкин.

4. Ҳамкорлик Томонларнинг ўзаро манфаат ва эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда ва ўзаролик асосида амалга оширилади.

5. Битим, бошқа англашув меморандуми, баённомалар ва келишувларда кўрсатилган грант шаклида ёки тўлов эвазига Томонлар тақдим қиладиган ёки биргаликда ишлаб чиқарадиган товарлар, техник маълумот ва ҳужжатлар учинчи давлатга ўзаро ёзма розиликсиз берилмайди.

6. Мазкур Битим мақсади доирасида бегараз бериладиган материаллар қабул қилинмаса, Қабул қилувчи Томон Юборувчи Томонга ёзма хабар беради.

VI МОДДА **ВАКОЛАТЛИ ОРГАНЛАР ВА** **ЙИЛЛИК АМАЛГА ОШИРИШ РЕЖАЛАРИ**

1. Мазкур Битимни амалга оширишда қуйидагилар ваколатли органлар ҳисобланадилар:

Туркия Республикаси Ҳукумати номидан: Туркия Республикаси Миллий Мудофаа вазирлиги;

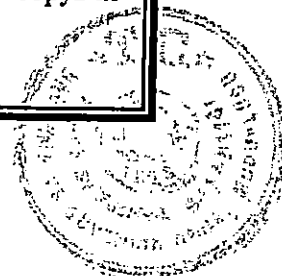
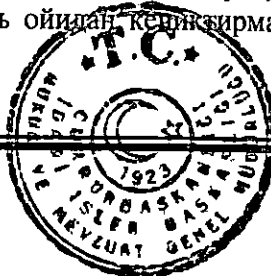
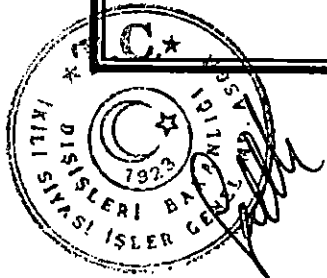
Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати номидан: Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги.

2. Томонлар мазкур Битимни амалга ошириш мақсадида қўшма ҳаракатлар бўйича йиллик амалга ошириш режаларини тайёрлайдилар. Йиллик амалга ошириш режалари бажарилиши лозим бўлган ҳаракатларнинг номи, мақсади, тури, вақти, жойи, ижрочи муассасалар, молиявий жиҳатлар ва бошқа тафсилотларни ўз ичига олади.

VII МОДДА **ТАЙЁРГАРЛИК/КУРС ШАРТЛАРИ**

1. Тайёргарлик ва таълим, Қабул қилувчи Томоннинг қонунчилиги билан белгиланган шартларга мувофиқ амалга оширилади.

2. Мазкур Битимга мувофиқ Юборувчи Томон Қабул қилувчи Томонга тайёргарлик ёки курс бошланишидан олдин йилнинг март ойидан кечиктирмасдан расмий хат билан сўровнома юборади. Сўровнома олингандан сўнг, Қабул қилувчи Томон ушбу сўровномани кўриб чиқади ва июль ойидан кечиктирмасдан Юборувчи Томонга унинг жавобини қайтаради.

3. Башарти қўшимча тайёргарлик сўрови бўлса, ушбу сўровнома расмий хат билан юборилади. Ушбу қамров доирасидаги қўшимча сўровномалар имкон даражада режалаштирилган сўровномаларга Томонлар ўртасидаги маслаҳатлашувлардан сўнг киритилиши мумкин.

4. Инглиз тилида олиб бориладиган тайёргарликдан ташқари, Қабул қилувчи Томон тайёргарликни ўз тилида олиб бориши асосий принцип ҳисобланади. Шунга қарамадан, Юборувчи Томоннинг сўровига асосан Қабул қилувчи Томон уч ойдан ошмайдиган тайёргарликни таржимон ёрдамида ташкил этиши мумкин. Башарти таълим таржимон ёрдамида олиб борилса, Юборувчи Томон тайёргарлик учун юборилаётган ходимлар учун етарли микдорда таржимонлар тайинлайди. Тайёргарлик эҳтиёжлари учун тайинланган таржимоннинг харажатларини Юборувчи Томон қоплайди. Махсус ҳарбий таълим тизимида кирувчи расмий тил таълими Юборувчи Томоннинг ҳудудида ўтказилса, Қабул қилувчи Томон тил тайёргарлигининг тўловли ёки беғараз асосда ўтказилишини белгилайди.

5. Қабул қилувчи Томон зарур чораларни кўриши учун Юборувчи Томон тайёргарлик бошланиши санасига қадар камида 45 (қирқ беш) кун олдин Қабул қилувчи Томонни тайёргарликда иштирок этиш бўйича якуний қарори, тайёргарликка/курсга жўнатилаётган таклиф қилинган ходимлар сони, парвоз вақти ва бошқа маълумотлар ҳақида хабардор этади. Хабарнома ўз вақтида юборилмаган тақдирда, Қабул қилувчи Томон тайёргарликка/курсга сўровномани кечки муддатларга қолдириши ёки тўлиқ бекор қилиши мумкин.

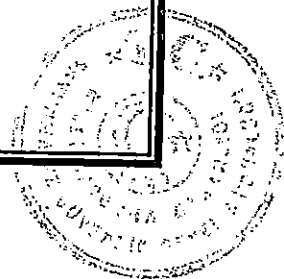
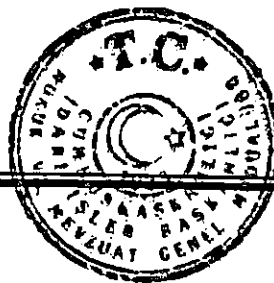
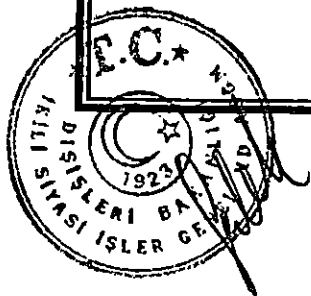
6. Таклиф қилинган ходим ва тингловчиларнинг тайёргарлиги, тайёргарлик ўтказилаётган ҳарбий муассасалар ёки қисмларнинг дастурлари асосида олиб борилади. Башарти таълим предмети миллий хавфсизлик масалаларини ўз ичига олса, унда бу борада чекловлар киритилиши мумкин.

7. Қабул қилувчи Томон таклиф қилинган ходим ва тингловчиларга тайёргарлик давомида зарур асбоб-ускуналар ва материалларнинг қайси бири тақдим этилиши ҳамда улардан қайси бири тайёргарлик якунида Қабул қилувчи Томонга қайтарилишини кўрсатади.

8. Таклиф қилинган ходимлар ва тингловчилар, Қабул қилувчи Томоннинг ваколатли органи белгиланган мезонларга кўра Юборувчи Томон тарафидан танлаб олинади. Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланган мезонларга тўғри келмайдиган таклиф қилинган ходим ва тингловчилар тайёргарлик ва таълимга тасдиқланмайдилар.

9. Имтиҳон ва тайёргарлик билан боғлиқ масалалар Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланади.

10. Тайёргарлик/курслар талабларига мувофиқ тайёргарлик/курс дастурини тўлиқ тамомлаган, имтиҳонларни муваффақиятли топширган ва диплом лойиҳаларини тайёрлаган таклиф қилинган ходимлар ва тингловчилар тегишли мутахассислиги бўйича тайёргарлик дастурини якунлаганлиги тўғрисида ҳужжат (илмий даража) оладилар. Олинган диплом (ҳужжат, сертификат) миллий қонунчилигига мувофиқ Юборувчи Томоннинг олий таълим муассасалари тарафидан тасдиқланиши лозим.

VIII МОДДА
МАХФИЙ АХБОРОТ ВА МАТЕРИАЛЛАР
ХАВФСИЗЛИГИ

1. Мазкур Битим доирасида тақдим этилган ёки пайдо бўлган барча махфий маълумотлар, ҳужжатлар, интеллектуал мулк ҳуқуқлари ва ҳарбий материал Томонлар ўртасида тузиладиган ўзаро англашув меморандумлари, баённомалар ва битимларга мос равишда ўз мақсадлари учун алмашилади, қўлланилади ва ҳимояланади.

2. Томонлар ўз давлатларининг миллий қонунчилигига мувофиқ мазкур Битимни амалга ошириш ёки биргаликдаги фаолиятни бажариш доирасида алмашинадиган маълумот, ҳужжатлар ва барча материаллар ҳамда асбоб-ускуналар ҳимоясини таъминлайдилар. Шу нуқтаи назардан, улар ўзларининг махфий маълумотларини ҳимоя қилиш даражасига тенг бўлган ҳимоя чораларини кўришлари шарт. Томонлар алмашиладиган маълумотларни куйидаги жадвалда кўрсатилган махфийлик даражаларига кўра белгилайдилар.

Туркия Республикаси Ҳукумати учун		Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати учун
Çok Gizli	Top Secret	Ўта махфий
Gizli	Secret	Махфий
Özel	Confidential	Мазкур модданинг 3-банди қўлланилади
Hizmete Özel	Restricted	ХДФУ

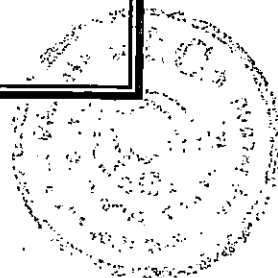
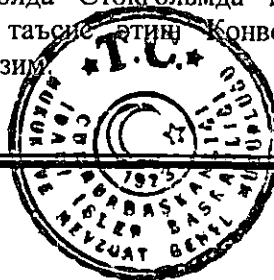
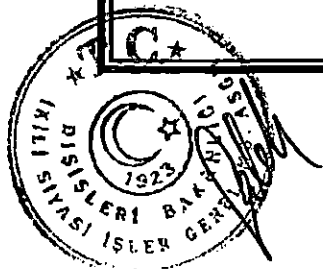
3. “Конфиденциал” маълумотлар билан ишлаш Ўзбекистон Республикасининг “Махфий” маълумотларга ишлов беришнинг бир хил даражадаги талабларига жавоб бермасдан амалга оширилади. Бошқа махфий маълумотларга Томонлар тарафидан хавфсизлик даражаси оширилмайди ёки камайтирилмайди.

4. Махфий маълумот ва ҳужжатлар, бундай маълумот ва ҳужжатларни тақдим этувчи Томонларнинг олдиндан берилган ёзма розилигисиз учинчи томонга ошкор этилиши ёки берилиши мумкин эмас.

5. Махфий ахборот ва материаллар фақатгина ҳукуматлараро каналлар ёки Томонлар белгиллаган хавфсизлик органлари тарафидан тасдиқланган каналлар орқали амалга оширилади. Ахборотнинг махфийлик даражаси, ахборотни тақдим этувчи Томон тарафидан белгиланади.

6. Мазкур Битим бекор қилинган ҳолда ҳам, Томонлар алмашилган махфий ахборот ва материалларнинг махфийлик даражасини ҳимоя қилиш ҳамда уларнинг ошкор бўлишининг олдини олишга масъул бўлишда давом этадилар.

7. Томонлар ўз миллий қонунчилиги ва халқаро шартномалардаги иштирокидан келиб чиқиб, мазкур Битим доирасида пайдо бўладиган ёки алмашиладиган интеллектуал мулк ҳуқуқининг самарали ҳимоясини таъминлайдилар. Мазкур Битим матнида интеллектуал мулк 1967 йил 14 июлда Стокгольмда қабул қилинган Бутунжаҳон интеллектуал мулк ташкилотини таъсис этувчи Конвенциясининг 2-моддасида таърифлангани бўйича тушунилиши лозим.

8. Зарур ҳолларда, IV моддада кўрсатилган ҳамкорликнинг ҳар бир йўналиши бўйича тайинланган ваколатли органлар жавобгарлиги остида мазкур Битим доирасида махфий ахборот ва материалларни узатиш, ишлатиш ва ҳимоясини таъминлаш мақсадида алоҳида хавфсизлик битими тузилиши мумкин.

9. Мазкур Битим қоидаларини амалга ошириш давомида олинган маълумотлар ҳеч бир Томондан бошқа Томон ёки учинчи томон манфаатларига қарши ишлатилиши мумкин эмас.

10. Томонлар махфий маълумот ва материаллардан фойдаланишни, заруриятга кўра берилишини, шу билан бирга, махфий маълумотларга тегишли рухсатномага эга ходимларга беришни таъминлайдилар.

11. Мазкур Битимни амалга ошириш давомида алмашиладиган маълумотлар билмасдан ошкор этилган тақдирда, ушбу далилни аниқлаган Томон бошқа Томонни мазкур ҳолат юзасидан хабардор қилади.

12. Томонлар ўртасида алмашиладиган мудофаа соҳасидаги ўзаро ҳамкорликка оид махфий маълумотларни ҳимоя қилиш алоҳида битим шартлари асосида амалга оширилади.

IX МОДДА ҲАРБІЙ РАЗВЕДКА

1. Ушбу модда Томонларнинг ўзаро манфаатларига зарар етказди деб ҳисобланган ва биргаликда белгиланадиган давлатларга нисбатан, ҳарбий фаолиятга ва ушбу давлатларнинг Туркия Республикаси ва Ўзбекистон Республикаларида олиб бориладиган ҳаракатлари тўғрисида ҳарбий разведка маълумотлари алмашинувига устуворлик берилган ҳолда, Томонлар давлатлари Қуrolли Кучларининг манфаатлари доирасидаги ўзгаришларни қамраб олади.

2. Разведка маълумотларининг алмашинуви қуйидаги усуллар билан амалга оширилади:

a. Тегишли йилга белгиланган ҳар қандай мувофиқлаштириш масаласи (алмашинув тадбирларини инобатга олган ҳолда) Томонлар ўртасида ўзаро келишув орқали икки томонлама музокаралар давомида иккала давлат ҳарбий разведка раҳбарлари ёки уларнинг ваколатли ходимлари тарафидан бир йили Туркия Республикасида, бир йили Ўзбекистон Республикасида ўтказилади.

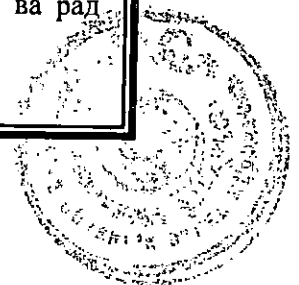
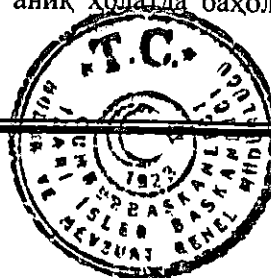
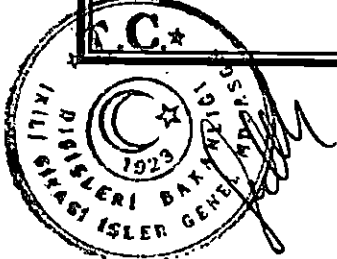
b. Ташриф буюрувчи Томон Қабул қилувчи Томонни белгиланган санадан камида 15 (ўн беш) кун олдин делегация таркибидаги ходимларнинг лавозими, ҳарбий унвони, исм-шарифи ва махфий маълумотларга рухсатномалари борлиги ҳақида хабардор қилади.

c. Ҳужжат ва музокаралар тили инглиз тилида бўлади. Башарти сўралса, музокаралар таржимон ёрдамида амалга оширилиши мумкин.

d. Алмашиладиган маълумот ҳужжат шаклида тақдим этилади. Мавзуга тегишли бўлган CD, DVD, фильм, фотосурат, слайд ва бошқалар ҳужжатларга илова қилинади.

e. Ҳар иккала Томон, ўзаро келишилган ҳолда, бир-бирларининг сўровномаларига имкон қадар тез хавфсиз каналлар орқали жавоб берадилар.

f. Ҳарбий разведка соҳасидаги маълумотлар алмашинуви сўровномаси, Томонлардан бирининг миллий суверенитетига ва хавфсизлигига хавф солса ёки миллий/халқаро манфаатларига зид бўлса, ҳар бир аниқ ҳолатда баҳоланади ва рад этилиши мумкин.

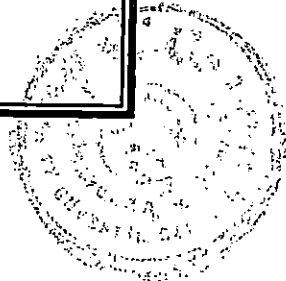
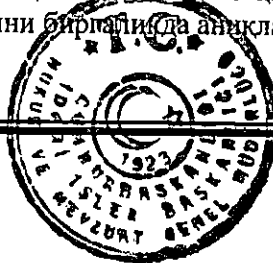
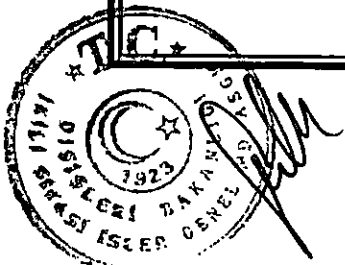

X МОДДА ҲУҚУҚИЙ МАСАЛАЛАР

1. Таклиф қилинган ходимлар, уларнинг қарамоғидагилар ва тингловчилар давлатга кириш, бўлиш ва чиқиш вақтида Қабул қилувчи Томоннинг миллий қонунчилиги ва юрисдикциясига амал қиладилар. Башарти Қабул қилувчи Томоннинг юрисдикциясига зид ҳаракат амалга оширилса, Юборувчи Томоннинг қонунчилигида ушбу ҳаракатга нисбатан жазо назарда тутилмаган бўлса, ҳар иккала Томоннинг қонунчилигида мавжуд бўлган жазо турига тортилади.
2. Қабул қилувчи Томон таклиф қилинган ходимлар, уларнинг қарамоғидагилар ёки таклиф қилинган тингловчиларни ҳибсга олган ҳолларда, Юборувчи Томонни дарҳол ушбу ҳолатдан хабардор қилади.
3. Башарти Қабул қилувчи Томон ҳудудида таклиф қилинган ходимлар, уларнинг қарамоғидагилар ёки таклиф қилинган тингловчилар устидан тергов ёки суд иши олиб борилса, Қабул қилувчи Томоннинг фуқароларига қўллайдиган ҳимоя ҳуқуқидан кам бўлмаган умумий ҳимоя ҳуқуқи таъминланади.
4. Таклиф қилинган ходимлар ва тингловчилар Қабул қилувчи Томоннинг қонунларини бузган тақдирда, уларнинг таълим олиши ёки хизмат сафари тугатилиши мумкин.
5. Таклиф қилинган ходимлар ва тингловчилар ўзлари бириктирилган қисмлар, штаблар ва муассасаларнинг интизом қоидаларига риоя қиладилар.
6. Таклиф қилинган тингловчилар интизомий жазо учун Қабул қилувчи Томоннинг миллий қонунчилигига ва таклиф қилинган ходимлар Юборувчи Томоннинг миллий қонунчилигига бўйсунадилар. Бироқ ҳарбий хизмат мажбуриятлари талабидан келиб чиқиб, Қабул қилувчи Томон ваколатли ҳарбий органи таклиф қилинган ходимларга буйруқлар бериши мумкин.
7. Юборувчи Томон бош ходимиغا Юборувчи Томон ходимларига нисбатан ўзларининг тегишли ҳарбий хизмат қонунлари ва интизом қоидаларидан келиб чиққан ҳолда, интизомий чораларни қўллаш ҳуқуқи берилади.
8. Таклиф қилинган ходимлар, уларнинг қарамоғидагилар ёки таклиф қилинган тингловчилар Қабул қилувчи Томонга нисбатан ҳеч қандай сиёсий фаолият юритмайди ва қарши ҳаракат қилмайди.

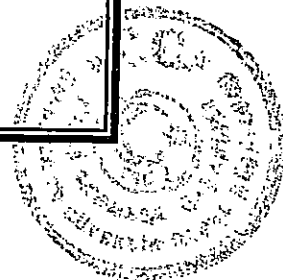
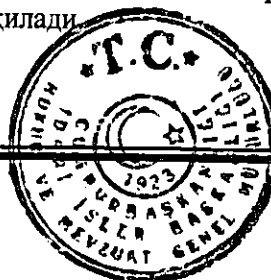
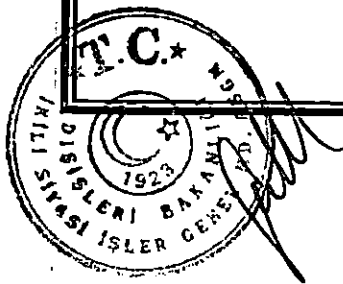
XI МОДДА ДАЪВОЛАРНИ КОМПЕНСАЦИЯ ҚИЛИШ

1. Мазкур Битимни амалга ошириш доирасида учинчи томонга етказилган зарарни қоплаш учун даъволарни кўриб чиқиш Қабул қилувчи Томон миллий қонунчилигига мувофиқ амалга оширилади.
2. Томонлар мазкур Битимга мувофиқ фаолият олиб бориш мобайнида ўз ходимлари жароҳатланса ёки вафот этса ёки алоҳида шахсларга, мол-мулк ва атроф-муҳитга зарар ёки шикаст етказилган ҳолларда, бир-бирларидан томон даъво қилмайдилар, ушбу зарар ёки шикаст қўпол эҳтиётсизлик ёки қасддан қилинган ҳаракат оқибатида юзага келган ҳоллар бундан мустасно.
3. Томонлар бундай ҳолатларнинг қўпол эҳтиётсизлик ёки қасддан қилинган ҳаракат оқибатида юзага келган ёки келмаганлигини биргаликда аниқлайдилар.

ХII МОДДА МАЪМУРИЙ МАСАЛАЛАР

1. Таклиф қилинган ходимлар, уларнинг қарамоғидагилар ва таклиф қилинган тингловчилар ҳеч қандай дипломатик иммунитет ва имтиёзларга эга бўлмайдилар.
2. Башарти Томонлар бошқача келишмаган бўлса, Қабул қилувчи Томон таклиф қилинган ходимлар ва тингловчиларга мазкур Битимда ёки бундан кейинги битимлар ва келишувларда белгиланганидан фарқли бўлган бошқа вазифалар юкламайди.
3. Таклиф қилинган ходимлар ва тингловчилар, Қабул қилувчи Томондаги маҳаллий ҳамкасблари учун қўлланиладиган ўхшаш маъмурий процедураларга риоя қиладилар.
4. Мазкур Битим доирасида имзоланган бошқа англашув меморандумлари, баённомалар ва техник келишувларда бошқача келишилмаган ҳолларда, Юборувчи Томоннинг ҳарбий хизматчилари ўзларининг миллий ҳарбий либосларини кийиш ҳуқуқига эгадирлар. Хизматни амалга ошириш мобайнида бирор бир фаолиятнинг ижроси учун зарур асбоб-ускуналар Қабул қилувчи Томон тарафидан имконият даражасида таъминланади. Бироқ таклиф қилинган тингловчилар Қабул қилувчи Томоннинг бериладиган ҳарбий либосини кийишлари лозим. Ушбу тингловчилар Юборувчи Томон тарафидан берилган ўз ҳарбий рамзларини уларни таниб олишлари учун тақишлари мумкин.
5. Юборувчи Томон, зарур ҳолларда, ўз ходимларини орқага қайтариш ҳуқуқига эга. Қабул қилувчи Томон Юборувчи Томонга ходимларини ортга қайтариш ёки алмаштиришни ҳеч қандай сабабларини кўрсатиб ўтмасдан мурожаат этиши мумкин. Бундай ҳолатда, Қабул қилувчи Томон Юборувчи Томонга ҳарбий атташеси офислари орқали ходимларни алмаштириш билан боғлиқ бўлган ёзма мурожаатини юборади. Қабул қилувчи Томон тегишли ходимларнинг қисқа вақт ичида қайтиши учун керакли чора-тадбирларни кўради.
6. Истисно тарзидаги маъмурий масалалар мазкур Битим доирасида имзоланадиган бошқа англашув меморандумлари, баённомалар ёки техник келишувларда аниқланади.
7. Таклиф қилинган ходимлар ва уларнинг қарамоғидагилар Қабул қилувчи Томоннинг тартиботига мувофиқ ва офицерлар клублари ва ҳарбий комиссариатлардан фойдаланишлари мумкин.
8. Таклиф қилинган ходимлар ва уларнинг қарамоғидагилар ҳамда таклиф қилинган тингловчилардан бири вафот этса, Қабул қилувчи Томон Юборувчи Томонни вазиятдан хабардор қилади ва ўзининг ҳудудидаги энг яқин халқаро аэропортига олиб боради, жасад топширилишига қадар зарурий бошқа чоралар, жумладан, тиббий хизмат чораларини кўради.
9. Таклиф қилинган ходимлар ва уларнинг қарамоғидагилар ёки таклиф қилинган тингловчилар, атроф-муҳитга зарар етказиш ва атроф-муҳитни ифлослантириш ҳаракатларидан тийиладилар ва ушбу масалада Қабул қилувчи Томоннинг тартиботига риоя қиладилар.
10. Қабул қилувчи Томон фаолиятларни амалга ошириш учун зарур бўлган транспорт хизматларини ўзаро тенглик асосида ва уларнинг имкониятлари доирасида пуллик/бепул кўрсатиш тўғрисида якуний қарор қабул қилади.

11. Тайёргарлик ва таълим Қабул қилувчи Томон қонунчилигига мувофиқ ўтказилади. Таклиф қилинган ходим ва тингловчилар ўртасида ўзлаштира олмаганлик, интизомсизлик, соғлиқ билан боғлиқ бўлган муаммолар ва бошқа сабаблар таълим ва тайёргарлик жараёнига тўсқинлик қилса, Қабул қилувчи Томон қонунчилигида белгиланган тегишли жараёнларга кўра таълим муассасаларидан четлаштирилади. Башарти Томонлар машғулотлар (парвоз тайёргарлиги, ўқ отиш машқлари ва бошқалар) ҳаётни хавф остига қўядиган ва экспертиза талаб қиладиган деб ҳисобласалар, мазкур Битимга таянган ҳолда баённомалар тузилиши мумкин.

XIII МОДДА ТИББИЙ ХИЗМАТЛАР

1. Таклиф қилинган ходим ва тингловчилар, мазкур Битимга мувофиқ барча фаолиятни амалга ошириши учун соғлом бўлишлари лозим. Қабул қилувчи Томон ушбу шахсларнинг соғлигини тасдиқловчи тиббий маълумот сўраши мумкин.

2. Таклиф қилинган тингловчиларнинг текширув ва даволаш хизматлари тўлови Қабул қилувчи Томоннинг миллий қонунчилигига мувофиқ қопланади. Соғлиқ суғурта пуллари ёки тиббий харажатлар Қабул қилувчи Томон тарафидан қопланади.

3. Таклиф қилинган ходимлар ва уларнинг қарамоғидагиларга тез тиббий ёрдам ва стоматологик хизмат Қабул қилувчи Томон тарафидан бепул амалга оширилади. Тез тиббий ёрдам ва стоматологик хизматлардан ташқари тиббий текширув ва даволаш хизматлари Қабул қилувчи Томоннинг миллий қонунчилигига мос равишда тиббий суғурта билан қопланади.

4. Таклиф қилинган ходимлар ва уларнинг қарамоғидагиларга кўрсатиладиган суғурта пуллари ёки бутун даволаш хизмати харажатлари Қабул қилувчи Томон тарафидан пуллик ёки бепул тарзда амалга оширилиши мумкин. Башарти кўрсатиладиган хизматлар учун харажатлар Қабул қилувчи Томоннинг маблағи ҳисобидан тўланиши қарор қабул қилинса, таклиф қилинган ходимлар ва уларнинг қариндошларига кўрсатиладиган суғурта хизматлари ёки барча даволаш хизмати харажатлари Юборувчи Томон ёки таклиф қилинган ходимлар тарафидан қопланади.

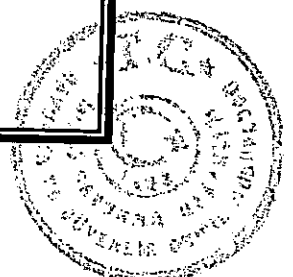
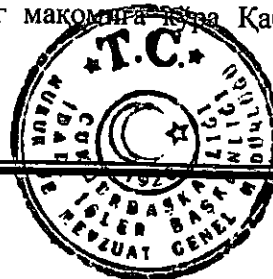
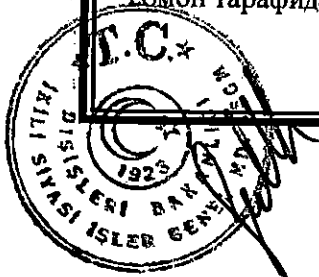
XIV МОДДА МОЛИЯЛАШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ

1. Мазкур Битимга асосан ҳамкорлик фаолиятини амалга ошириш мақсадида таклиф қилинган ходимлар ва тингловчиларга маош/устама, яшаш, транспорт ва бошқа молиявий харажатларни Юборувчи Томон қоплайди.

2. Башарти Юборувчи Томон сўраса, тайёргарлик ва таълим олиш мақсадида юборилган таклиф қилинган ходимлар ва тингловчилар учун қуйидаги масалаларнинг бажарилиши ёки бажарилмаслиги Қабул қилувчи Томоннинг қарори билан белгиланади.

а. Таклиф қилинган ходимлар учун:

(1) Ойлик маош (курс иштирокчиси бўлган офицерлар ва сержантлар учун шартлар ва миқдорлар уларнинг унвонларига қараб белгиланади ҳамда фуқаровий хизматчилар учун шартлар ва миқдорлар уларнинг мақомига кўра Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланади),

(2) Тайёргарлик ва таълим харажатлари (пуллик, чегирмали нархда ёки бепул),
(3) Кийим-кечак (кийим тури билан боғлиқ тафсилотлар Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланади),

(4) Махсус тайёргарликдан ўтаётган шифокорлар учун устама тўловлар,

(5) Транспорт харажатлари.

б. Таклиф қилинган тингловчилар учун:

(1) Чиқиш тартиби,

(2) Турар жой (Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланган меҳмонхона ёки шароитда),

(3) Суткалик ёрдам пули (муддати ва миқдори ва Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланади),

(4) Тайёргарлик ва таълим харажатлари (пуллик, чегирмали нархда ёки бепул),

(5) Кийим-кечак (кийим тури билан боғлиқ тафсилотлар Қабул қилувчи Томон тарафидан белгиланади),

(6) Амалиёт даврида тиббиёт факультетининг олтинчи босқич тингловчилари учун тўланадиган маблағ,

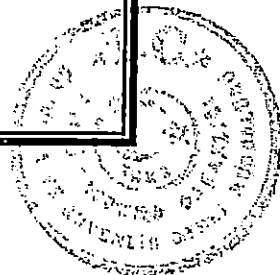
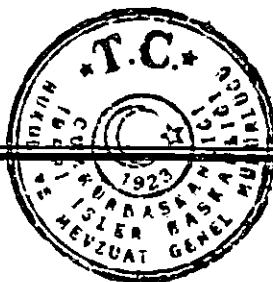
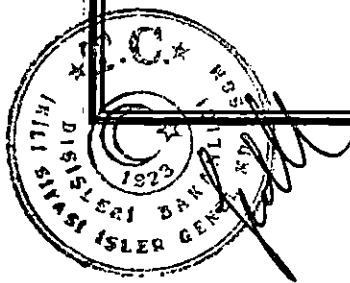
(7) Транспорт харажатлари.

3. Туркия Республикасида турк тили курслари (жумладан, назарий таълим давомидаги тил тайёргарлиги дарслари) ва Ўзбекистон Республикасида ўтказиладиган ўзбек ва рус тили курслари бепул ўтказилиши лозим. Катта харажатлар талаб этадиган тайёрлов курслари (масалан, учинчи тайёргарлиги, ғаввослик тайёргарлиги ва бошқалар) тўлиқ тўланиши мумкин.

4. Таклиф қилинган ходимлар ва тингловчилар ўзларининг ва ўз қарамоғидагиларнинг қарзларини Қабул қилувчи Томон ҳудудини тарк этишдан олдин тўлаши лозим. Фавқулодда ҳолатларда, таклиф қилинган ходимлар ва тингловчилар, шунингдек, уларнинг қарамоғидагиларнинг қарзлари миқдори тегишли орган томонидан тасдиқланган ва Қабул қилувчи Томон тарафидан харажатлар миқдори кўрсатилган ҳужжатга мувофиқ Юборувчи Томон тарафидан тўланади.

5. Тайёргарлик ва таълим харажатлари Юборувчи Томон тарафидан АҚШ долларида тўланиб, тегишли ваколатли орган тарафидан ҳар бир тайёргарлик ва таълим даври якунида харажатлар миқдорини кўрсатувчи ҳужжат олингандан сўнг 60 (олтмиш) кун ичида Қабул қилувчи Томоннинг ваколатли органи тарафидан белгиланган банк ҳисоб-рақамига ўтказилади (бир ой ва ундан кам бўлган ўқув машғулотлари учун харажатлар нақд пулда тўланади).

6. Таклиф қилинган ходим ва уларнинг қарамоғидагилар, шунингдек, таклиф қилинган тингловчилар Қабул қилувчи Томоннинг кириш, қолиш ва чиқиш вақтида амал қиладиган солиқ қонунчилигига бўйсунадилар.

XV МОДДА БОЖХОНА ВА ПАСПОРТ ЖАРАЁНЛАРИ

1. Таклиф қилинган ходимлар, уларнинг қарамоғидагилар, шунингдек, таклиф қилинган тингловчилар Қабул қилувчи Томоннинг хорижликлар келиб яшаши ва ҳаракатланишига доир қоидаларига риоя қиладилар.

2. Таклиф қилинган ходимлар, уларнинг қарамоғидагилар, шунингдек, таклиф қилинган тингловчилар Қабул қилувчи Томон давлатига кириш ва чиқиш давомида унинг божхона ва паспорт билан боғлиқ қоидаларига риоя қиладилар. Шунга қарамасдан, Қабул қилувчи Томон ўз қонунлари доирасида барча мумкин бўлган маъмурий шароитлар яратиб берилишини таъминлайди.

XVI МОДДА ТОМОНЛАРНИНГ БОШҚА ХАЛҚАРО БИТИМЛАРДАН КЕЛИБ ЧИҚАДИГАН МАЖБУРИЯТЛАРИ

Мазкур Битимнинг қоидалари Томонларнинг бошқа халқаро шартномалардан келиб чиқадиган ҳуқуқ ва мажбуриятларига дахл қилмайди ва бошқа давлатларнинг манфаатлари, хавфсизлиги ва ҳудудий яхлитлигига қарши қўлланилмайди.

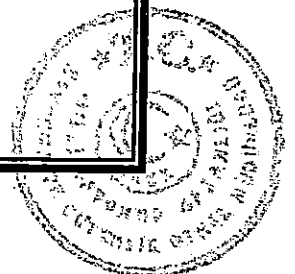
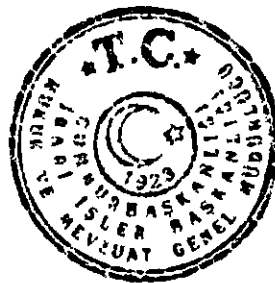
XVII МОДДА НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ

1. Мазкур Битимни амалга ошириш ёки талқин қилишдан келиб чиқадиган ҳар қандай низо Томонларнинг имкон қадар куйи даражадаги маслаҳатлашувлари ва музокаралари орқали ҳал қилинади ва уларни ҳал қилиш учун миллий ёки халқаро трибуналга ёки учинчи томонга мурожаат қилинмайди.

2. Низо юзага келган кундан бошлаб 60 (олтмиш) кун ичида ҳал этилмаса, Томонлар 30 (ўттиз) кун ичида музокараларни бошлайдилар. Низо юзага келган кундан кейинги 60 (олтмиш) кун ичида ҳал қилинмаган тақдирда, Томонлар мазкур Битимнинг XIX моддасида кўрсатилган тартибда Битимни бекор қилишлари мумкин.

XVIII МОДДА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚАЙТА КЎРИБ ЧИҚИШ

Ҳар қайси Томон, зарур ҳолларда, мазкур Битимни ўзгартириш ёки қайта кўриб чиқиш бўйича дипломатик каналлар орқали таклиф киритиши мумкин. Ёзма равишдаги таклиф қабул қилинган санадан бошлаб 30 (ўттиз) кун ичида таклиф бўйича музокаралар бошланади. Башарти 60 (олтмиш) кун ичида бир натижага келинмаса, Томонлар мазкур Битимнинг XIX моддасида кўрсатилган тартибда Битимни бекор қилишлари мумкин. Келишилган ёзма ўзгартириш ёки тузатишлар мазкур Битимнинг кучга киришини тартибга солувчи XX моддада белгиланган процедураларга мувофиқ кучга киради.

XIX МОДДА
АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ ВА ТУГАТИЛИШИ

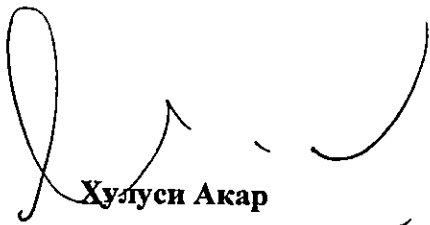
1. Мазкур Битим 5 (беш) йил муддатга тузилади.
2. Башарти Томонлардан бири мазкур Битимни тугатиш нияти тўғрисида бошқа Томонга дипломатик каналлар орқали ёзма равишда хабар қилмаса, мазкур Битим ўз-ўзидан кетма-кет 1 (бир) йиллик муддатларга узайтирилади.
3. Томонлардан бири Битимни тугатиш ниятини бошқа Томонга дипломатик каналлар орқали исталган вақтда ёзма равишда билдириши мумкин. Битимнинг тугатилиши тўғрисидаги хабарнома қабул қилинган санадан кейин 90 (тўқсон) кунда кучга киради.
4. Мазкур Битимнинг тугатилиши давом этаётган дастурлар ва фаолиятларга таъсир қилмайди.

XX МОДДА
КУЧГА КИРИШИ

Мазкур Битим Томонлар унинг кучга кириши учун зарур бўлган ички қонуний процедураларини якунлаганликлари ҳақида дипломатик каналлар орқали бир-бирларини хабардор этадиган сўнгги ёзма хабарнома олинган санадан бошлаб кучга киради.

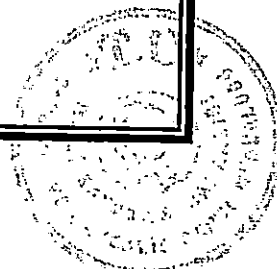
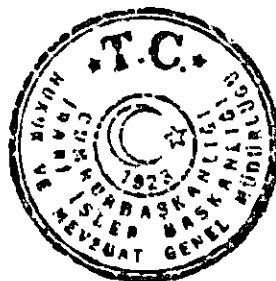
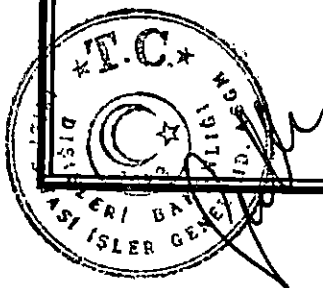
Мазкур Битим Тошкент шаҳрида 2022 йил 29 мартда, икки асл нусхада, ҳар бири турк, ўзбек ва инглиз тилларида тузилди, бунда барча матнлар тенг аутентикдир. Талқин қилишда тафовутлар юзага келган ҳолларда, инглиз тилидаги матн устувор ҳисобланади.

Туркия Республикаси Ҳукумати
номидан

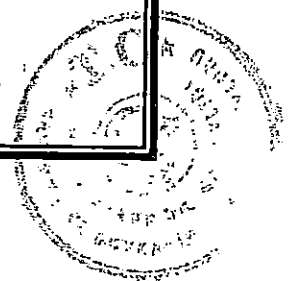
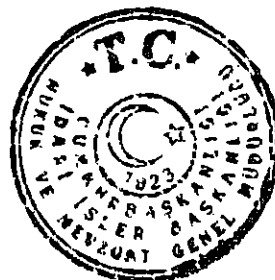
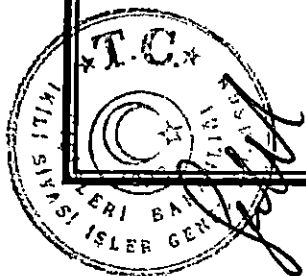

Хулуси Акар
Миллий мудофаа вазири

Ўзбекистон Республикаси
Ҳукумати номидан

Баходир Курбанов
Мудофаа вазири

MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TÜRKİYE
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
UZBEKISTAN

**MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

The Government of the Republic of Türkiye and the Government of the Republic of Uzbekistan (hereinafter referred to as the "Party" or the "Parties");

Based on friendly relations of the States of the Parties and taking into consideration the Treaty Between the Republic of Turkey and the Republic of Uzbekistan of Eternal Friendship and Cooperation signed on May 8, 1996,

Emphasizing that cooperation in various military fields on the basis of mutual respect for sovereignty and equality of both Parties shall contribute to the common interests and economic efficiency of the Parties,

Expressing the need for improving the existing friendly relations between the Parties on the basis of national laws, international rules and agreements,

Have agreed upon the following:

**ARTICLE I
PURPOSE**

The purpose of this Agreement is to provide a framework for relations and develop cooperation between the Parties in the fields specified in Article IV.

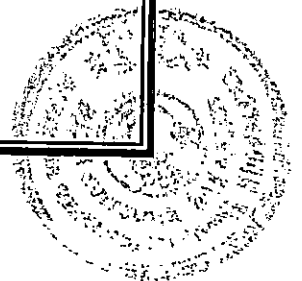
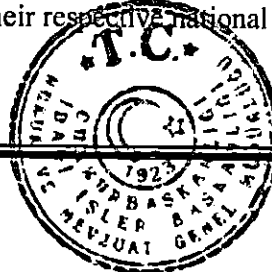
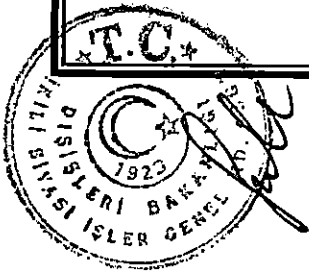
**ARTICLE II
SCOPE**

This Agreement shall be applied to the exchange of personnel, material, equipment, information and experience in the fields specified in Article IV.

**ARTICLE III
DEFINITIONS**

The terms used in this Agreement shall have the following meanings:

1. **Sending Party:** Means the Party sending personnel, material and equipment to the Receiving Party for the implementation of this Agreement.
2. **Receiving Party:** Means the Party receiving the personnel, material and equipment of the Sending Party in its territory for the implementation of this Agreement.
3. **Guest Personnel:** Means the military or the civilian personnel (including training personnel) of one of the Parties sent by one Party to the other Party for the implementation of this Agreement.
4. **Guest Student:** Means the students sent by the Sending Party to be assigned to the Armed Forces of the Sending Party to receive training at the military schools of the Receiving Party or other higher educational institutions to be determined by the Receiving Party.
5. **Dependents:** Means the spouse and children of the Guest Personnel whom they are responsible for looking after in accordance with their respective national legislation.

6. **Senior Personnel:** Means the person with the highest rank in accordance with the national legislation of the Sending Party authorized to supervise the activities of the military/civilian group sent within the scope of this Agreement and appointed in accordance with the national legislation of the Sending Party.

7. **Grant:** Means donation or transfer of a good or service free of charge.

8. **Services:** Means, in accordance with the Agreement between the Parties, provision of training, technical information, support, development, maintenance, repair, recovery, disposal, port and counselling support and allocation of ground, sea and air vehicles, equipment, weapons, buildings and estate on condition that the ownership is retained.

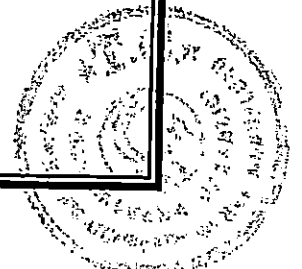
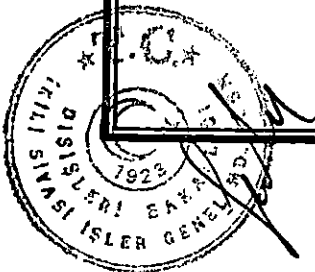
9. **Logistic Support:** Includes the sale, grant, exchange, allocation, leasing, technological transfer and licensing of supplies and services.

10. **Classified Information and Material:** Means any information received, provided and/or created in any form during the bilateral cooperation process, protected in accordance with the legislation of the countries and the unauthorized disclosure of which may harm the national security and interests of the Republic of Türkiye and/or the Republic of Uzbekistan.

ARTICLE IV FIELDS OF MILITARY COOPERATION

The cooperation between the Parties shall include the following fields:

1. Military Training and education;
 - a. Training, education and courses at military schools, training and education centres or other military educational institutions to be determined by the Receiving Party,
 - b. On-the-job training at military units, headquarters and institutions,
 - c. Mutual/unilateral exchange of Guest Personnel, Guest Student or training personnel between military training and educational institutions,
 - d. Mutual contact visits and exchange of knowledge for the improvement of training and education.
2. Mutual participation in exercises/training or joint exercises actively or in an observer capacity,
3. Defence industry,
4. Military cooperation and contact visits between the Armed Forces,
5. The organizational structure of the Armed Forces, the structure and equipment of military units and personnel management,
6. Exchange of military intelligence information,
7. Logistic cooperation,
8. Military medical and health services,
9. Communications, electronics, information systems and cyber defence.

10. Exchange of knowledge on military legal systems,
11. Mapping and hydrography,
12. Exchange of personnel for professional development,
13. Exchange of Guest Personnel, advisors and units,
14. Exchange of information and experience on military scientific and technological research areas,
15. Social, cultural activities and sports,
16. Training and exchange of information and experience on counter against mines and improvised explosive devices,
17. Training and exchange of information and experience within the scope of Natural Disaster Relief Operations,
18. Military history, archives, publication/publishing and museology.

ARTICLE V PRINCIPLES OF IMPLEMENTATION AND COOPERATION

1. The Parties may carry out cooperation depending on their decisions in the following ways:
 - a. Meetings and visits of the Ministers of Defence, Chiefs of General Staff and their deputies or other officials authorized by the Parties,
 - b. Exchange of experience between the experts of both Parties in various fields of activities,
 - c. Organizing training, education and courses at a cost, free of charge or at reduced cost in military units, headquarters and institutions,
 - d. Contacts between similar military institutions,
 - e. Organizing joint discussions, consultations, meetings, and participating in courses, symposiums and conferences on mutual beneficial topics,
 - f. Participating in military exercises including real firing exercises, participating in these military exercises as observers, conducting passing exercises (PASSEX) and port visits, organizing joint exercises,
 - g. Exchange of information and training materials,
 - h. Donation, exchange, allocation, sale, hiring of the military goods and services in the inventory of the Parties within the framework of the logistic cooperation and their technological transfer and granting license.
2. The activities to be conducted within the framework of logistic cooperation shall be carried out in accordance with third-party transfer restrictions arising from the agreements in effect that the Parties have signed with other states.
3. The Parties may conclude complementary memoranda of understanding, protocols and arrangements for the implementation of this Agreement in accordance with the ratification processes of the Parties under their national legislation and in conformity with the provisions of this Agreement.

4. The cooperation shall be carried out by taking into consideration the mutual interests and needs of the Parties and on the basis of reciprocity.
5. The material, technical information and documents exchanged in the form of grants or in return for payment, or those produced jointly by the Parties in accordance with this Agreement, other memoranda of understanding, protocols and arrangements shall not be transferred to a third country without prior mutual written consent.
6. In the event that the material to be granted to other Party within the scope of this Agreement is discarded, the Sending Party shall inform the Receiving Party in written form.

ARTICLE VI COMPETENT AUTHORITIES AND ANNUAL IMPLEMENTATION PLANS

1. The competent authorities for the implementation of this Agreement are:

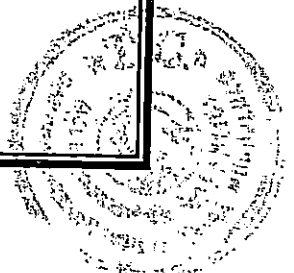
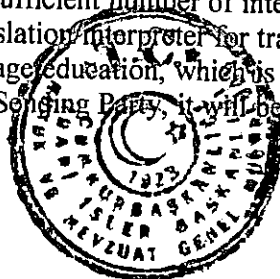
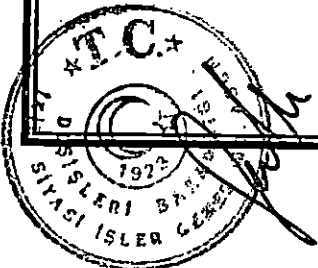
For the Government of the Republic of Türkiye: The Ministry of National Defence of the Republic of Türkiye,

For the Government of the Republic of Uzbekistan: The Ministry of Defence of the Republic of Uzbekistan.

2. The Parties shall prepare Annual Implementation Plans regarding joint activities for the implementation of this Agreement. The Annual Implementation Plans shall include the name, scope, type, date, place, executing institutions, financial aspects and other details of the activities to be carried out.

ARTICLE VII TRAINING/COURSE CONDITIONS

1. Training and education shall be given according to the conditions provided in the legislation of Receiving Party.
2. A training request by the Sending Party shall be made through an official letter annually to the Receiving Party at the latest in March of the year before the beginning of training or course in accordance with this Agreement. Upon the receipt of the request, the Receiving Party shall review it and inform the Sending Party of its reply not later than July.
3. If there is an additional training request, this request shall be notified through an official letter. The additional requests within this scope may be included in planned requirements to the extent possible and after the consultation between the Parties.
4. It is a fundamental principle to provide training in the language of the Receiving Party, except for training given by the Receiving Party in English language. However, if requested by the Sending Party and if deemed appropriate by the Receiving Party, trainings lasting less than 3 (three) months may be provided through an interpreter. In case training is provided through an interpreter, the Sending Party shall assign sufficient number of interpreters for the personnel to be sent for training. The costs of the translation/interpreter for training purposes shall be met by the Sending Party. If the official language education, which is preparatory for military training, is provided within the borders of the Sending Party, it will be determined by the Receiving Party whether it will be free or not.

5. The Sending Party shall inform the Receiving Party of the final decision on the participation in training, number of guest personnel sent for training/course, flight data and other information at least 45 (forty-five) days before the beginning of training in order to enable the Receiving Party to make necessary arrangements. In the event that the notifications are not made in due time, the Receiving Party shall have the right to postpone the training/course request to a later date or completely cancel it.

6. Training of the Guest Personnel and Guest Students shall be provided in accordance with the programs of the military institutions or units where training is given. If the course subjects cover those matters relating to national security, restrictions may be imposed in this respect.

7. The Receiving Party shall state which equipment and materials it will provide for the Guest Personnel and Guest Students necessary during training and which of them will be returned to the Receiving Party at the end of training.

8. Guest Personnel and Guest Students shall be selected by the Sending Party according to the criteria determined by the Competent Authority of the Receiving Party. Guest Personnel and Guest Students who do not satisfy the criteria determined by the Receiving Party shall not be accepted for the training and education.

9. Matters regarding the type of examination and training shall be determined by the Receiving Party.

10. Guest Personnel and Guest Students who are sent to attend training/course and who have fully completed the specified training/course program by succeeding in the examinations organized according to training/course conditions and successfully developed thesis/projects shall be awarded a certificate indicating that they have completed the appropriate specialization or training program (academic degree). The equivalence of the diploma (document, certificate) is subject to the approval of the higher education institutions of the Sending Party under national legislation.

ARTICLE VIII SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIAL

1. All classified information, documents, physical and intellectual property rights and the military material provided or produced under this Agreement shall be exchanged, used and protected for their own purposes according to the subsequent memoranda of understanding, protocols and arrangements to be concluded between the Parties.

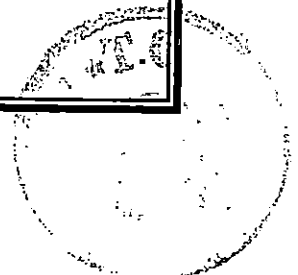
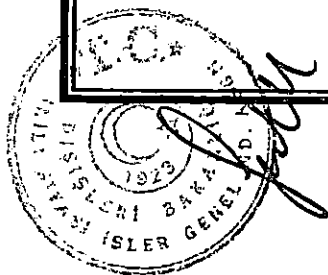
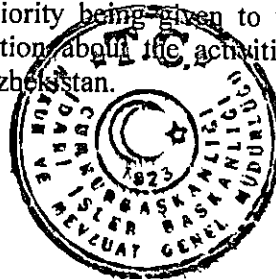
2. The Parties, in accordance with national legislation, of their States shall ensure the protection of information, documents, and all data on the materials and equipment to be exchanged within the scope of the implementation of this Agreement or performance of the joint activities. In this context, they shall take the same measures as the ones necessary for the protection of their own classified information of the same level. The Parties shall give the exchanged information the appropriate classification level as shown in the table below.

For the Government of the Republic of Türkiye		For the Government of the Republic of Uzbekistan
Çok Gizli	Top Secret	Ўта махфий
Gizli	Secret	Махфий
Özel	Confidential	Shall be applied 3 provision of present article
Hizmete Özel	Restricted	ХДФУ

3. Handling of the "Confidential" information shall be carried out in compliant with the requirement of the Republic of Uzbekistan on handling of "Secret" information in the same security level. For other classified information, the security classification level shall not be increased or decreased by the Parties.
4. The classified information and material shall not be disclosed to or shared with (or transferred to) a third party without prior written consent of the Party providing them.
5. The classified information and material shall only be exchanged through inter-governmental channels or other channels approved by the security authorities designated by the Parties. The classification level of the information shall be determined by the Party providing the information.
6. The Parties shall continue to be responsible for the protection and prevention of the release of the classification level of the exchanged classified information and material even after the termination of this Agreement.
7. The Parties shall ensure effective protection of the rights for intellectual property to be created or transferred under this Agreement in accordance with their national legislation and international treaties to which they are a party. In the context of this Agreement, intellectual property shall be understood as described in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on July 14, 1967.
8. If deemed necessary, a separate security agreement on the transfer, usage and protection of the classified information and materials exchanged within the scope of this Agreement may be concluded under the responsibility of the bodies authorized for each of the cooperation areas specified in Article IV.
9. The information obtained during the implementation of the provisions of this Agreement shall not be used by either Party against the interests of the other Party or any third party.
10. The Parties shall ensure that access to the classified information and materials is given according to need-to-know basis and to the personnel having appropriate security clearance.
11. In the event that the information exchanged in terms of implementing this Agreement is unexpectedly disclosed, the Party discovering the fact shall inform the other Party of the situation.
12. The protection of classified information to be exchanged between the Parties in relation to mutual collaboration in the field of defence shall be settled in accordance with the provision of a separate agreement.

ARTICLE IX MILITARY INTELLIGENCE

1. This Article shall cover the developments in the area of interest of the Armed Forces of the States of the Parties regarding those countries considered to damage the mutual interests of the Parties and to be determined jointly, with the priority being given to the military activities and exchange of military intelligence information about the activities of these countries in the Republic of Türkiye and the Republic of Uzbekistan.

2. Exchange of intelligence information shall be conducted through the following means and according to the following methods:

a. Every subject matter of coordination (including subjects of exchange) shall be determined between the Parties by mutual agreement for the related year during the bilateral negotiations held by Chiefs of Military Intelligence of both States or personnel authorized by them on a rotational basis, one year in the Republic of Türkiye and one year in the Republic of Uzbekistan.

b. The visiting Party shall notify the Receiving Party of the name, rank, appointment and security clearance of the delegation members at least fifteen (15) days before the planned date.

c. The language of the documents and negotiations shall be in English. Negotiations may be conducted through an interpreter if requested.

d. The information which may be exchanged shall be delivered in document form. If there is any CD, DVD, film, photograph, slide, etc. related to the subject, they shall be attached to the document.

e. Both Parties agree that they shall reply to each other's information requests as soon as possible through mutually agreed secure channels.

f. The request for the exchange of military intelligence information shall be assessed on a case by case basis and may be rejected, should they endanger national sovereignty and security of one of the Parties or widely contradict its national/international interests.

ARTICLE X LEGAL MATTERS

1. Guest Personnel and their Dependents, and Guest Students shall be subject to the national legislation and jurisdiction of the Receiving Party during their presence in the territory of the Receiving Party, including entry, stay and exit. In cases where the jurisdiction of the Receiving Party is applied and the verdict itself entails a penalty which is not contained in the legislation of the Sending Party, a type of penalty which is contained in the legislation of both Parties shall be applied.

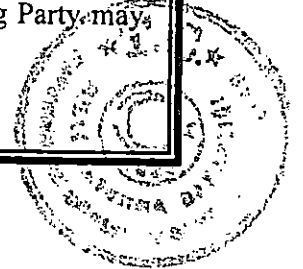
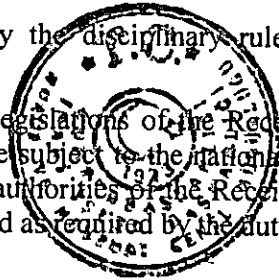
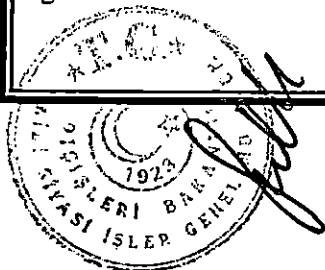
2. In the event that any of Guest Personnel, their Dependents or Guest Students are detained or arrested, the Receiving Party shall promptly inform the Sending Party of the situation.

3. In the event that any of the Guest Personnel, their Dependents or Guest Students faces a legal investigation or trial in the Receiving Party, he or she shall be entitled to all generally accepted legal protection which shall be no less than the one enjoyed by the nationals of the Receiving Party.

4. The education or duty trip of the Guest Personnel and Guest Student may be terminated if they violate the laws of the Receiving Party.

5. Guest Personnel and Guest Students shall obey the disciplinary rules in the units, headquarters and institutions they are assigned to.

6. Guest Students shall be subject to the national legislations of the Receiving Party for disciplinary penalties and the Guest Personnel shall be subject to the national legislations of the Sending Party. However, the competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Guest Personnel under their command as required by the duty.

7. Senior Personnel of the Sending Party shall be authorized to apply disciplinary measures on Sending Party personnel in accordance with the provisions of their respective military service laws and disciplinary laws.

8. The Guest Personnel, their Dependents or Guest Students shall not engage in any political activity or conduct any activities against the Receiving Party.

ARTICLE XI COMPENSATION CLAIMS

1. The national legislation of the Receiving Party shall be applied to the compensation claims of the third party during implementation of this Agreement.

2. The Parties shall not claim compensation from each other for the injury or death of their personnel or for the damages/losses inflicted on individuals, goods and environment in the course of the performance of the activities under this Agreement except where such damage or loss resulted from gross negligence or intentional misconduct.

3. The Parties shall jointly determine whether such a situation has arisen out of gross negligence or intentional misconduct or not.

ARTICLE XII ADMINISTRATIVE MATTERS

1. The Guest Personnel and their Dependents, and Guest Students shall not have any diplomatic immunities and privileges.

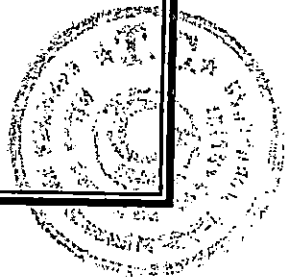
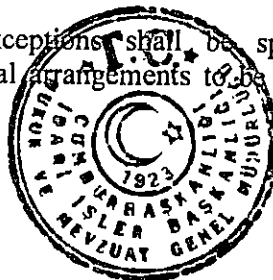
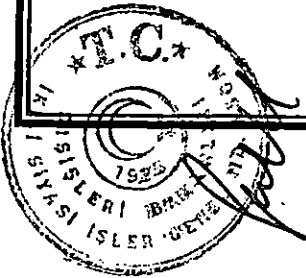
2. Unless otherwise agreed mutually by the Parties, the Receiving Party shall not assign Guest Personnel and Guest Students to the duties other than those specified in this Agreement or in subsequent agreements and arrangements.

3. The Guest Personnel and Guest Students shall be subject to the same administrative procedures as their counterparts in the Receiving Party.

4. The military personnel of the Sending Party shall have the right to wear their own national uniform unless otherwise agreed in other memoranda of understanding, protocols and technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement. The Receiving Party shall provide, to the extent possible, the necessary equipment for the performance of any activity during the duty. However, Guest Students must wear the military uniform provided by the Receiving Party. These Guest Students may attach military symbols provided by the Sending Party in order to be recognized.

5. The Sending Party shall reserve its right to call back its personnel when it deems necessary. The Receiving Party may request the Sending Party to withdraw or replace its personnel without giving any reason. In this case, the Receiving Party shall send the Sending Party through the offices of military attaché only its written request regarding the replacement of the personnel. The Receiving Party shall take the necessary measures as soon as possible for the return of the related personnel.

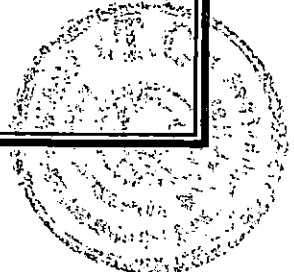
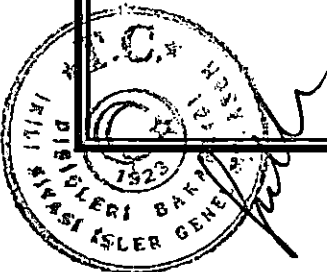
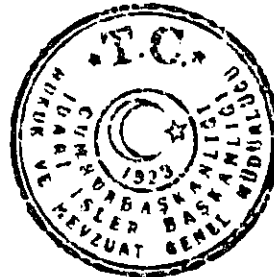
6. Administrative matters which constitute exceptions shall be specified in other memoranda of understanding, protocols or technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement.

7. The Guest Personnel and their Dependents may benefit from the officers' clubs and military commissaries within the framework of the regulations of the Receiving Party.
8. In the event that any of the Guest Personnel and their Dependents and Guest Students dies, the Receiving Party shall inform the Sending Party of the situation, transport the deceased to the nearest international airport within its territory and take other necessary measures including medical protection until the body is transferred.
9. The Guest Personnel and their Dependents and Guest Students shall avoid the actions that may harm the environment, pay utmost attention to the prevention of environmental pollution and shall comply with the regulations of the Receiving Party in this matter.
10. The Receiving Party shall make the final decision regarding the provision of transportation services necessary for the conduct of the activities on reciprocity basis and considering its capabilities at a cost/at no cost.
11. Training and education shall be given in accordance with the legislation of the Receiving Party. The Guest Personnel and the Guest Students who are unable to attend training and education due to academic failure, lack of discipline, medical problems, etc. shall be discharged from training and education institutions in accordance with the relevant procedures specified in the legislation of the Receiving Party. If deemed necessary by the Parties, protocols based on this Agreement may be concluded for training which are life-threatening and require expertise (flight training, shooting drills, etc.).

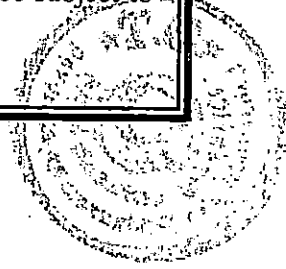
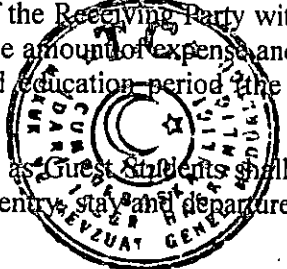
ARTICLE XIII MEDICAL SERVICES

1. The Guest Personnel and the Guest Students shall be in good health condition to perform any activity under this Agreement. The Receiving Party may request a medical report showing that they are medically in good condition.
2. The costs of the examination and treatment services for the Guest Students shall be covered according to the national legislation of the Receiving Party. The health insurance premiums or health expenses of the Guest Students shall be covered by the Receiving Party.
3. The emergency medical services and urgent dental care services of Guest Personnel and their Dependents shall be provided free of charge by the Receiving Party. The costs of the medical examination and treatment, excluding emergency medical services and urgent dental care, of the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by a health insurance to be made according to the national legislation of the Receiving Party.
4. The Receiving Party shall decide whether the insurance premiums or all treatment service costs shall be provided for the Guest Personnel and their Dependents in return for payment or free of charge. If it is decided that they are to be provided in return for payment by the Receiving Party, the insurance premiums or all treatment service costs for the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by the Sending Party or the Guest Personnel.

**ARTICLE XIV
FINANCIAL MATTERS**

1. The Sending Party shall be responsible for the salary/allowance, lodging, boarding, transportation and other financial rights of the Guest Personnel and Guest Students assigned to conduct the cooperation activities under this Agreement.
2. However, if requested by the Sending Party, the Receiving Party shall decide, whether the following matters will be met or not, and the terms of meeting them for the Guest Personnel and Guest Students assigned for training and education purposes.
 - a. For Guest Personnel:
 - (1) Monthly salary (the terms and amounts of the course-participant officer and NCOs shall be determined in accordance with their ranks and the terms and amounts of the civilian personnel shall be determined in accordance with their status by the Receiving Party),
 - (2) Training and Education costs (at a cost, reduced cost or free of charge),
 - (3) Dress (details shall be determined by the Receiving Party),
 - (4) Shift pay for doctors receiving specialty training,
 - (5) Transportation expenses.
 - b. For the Guest Students:
 - (1) Boarding,
 - (2) Lodging (in the guesthouse or facility determined by the Receiving Party),
 - (3) Daily allowance (terms and amount determined by the Receiving Party),
 - (4) Training and Education Costs (at a cost, reduced cost or free of charge),
 - (5) Dress (details shall be determined by the Receiving Party),
 - (6) Wages paid to the sixth class students of the Medical Faculty during their internship training,
 - (7) Transportation expenses.
3. Turkish language courses to be provided in the Republic of Türkiye (including language preparatory classes during academic education) and Uzbek, Russian language courses to be provided in the Republic of Uzbekistan shall be free of charge. Training requiring high costs (such as flight training, diver training, etc.) may be provided at full price.
4. The Guest Personnel and Guest Students shall clear their own debts and those of their Dependents' when they leave the Receiving Party permanently. In case of an emergency withdrawal, the debts of the Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be paid by the Sending Party according to the document to be issued by the Receiving Party indicating the amount of expense and approved by the relevant authority.
5. Training and education costs shall be paid in U.S. Dollar by the Sending Party to the bank account determined by the competent authority of the Receiving Party within 60 (sixty) days following the receipt of the document indicating the amount of expense and approved by the relevant authority at the end of every training and education period (the costs of one-month or shorter training shall be paid in cash).
6. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the tax law effective in the Receiving Party during their entry, stay and departure.

**ARTICLE XV
CUSTOMS AND PASSPORT PROCEDURES**

1. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the regulations of the Receiving Party regarding the residence and travel of foreigners in the territory of the Receiving Party.
2. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the customs and passport regulations of the Receiving Party during their entry into and exit from its country. However, the Receiving Party shall provide all possible administrative facilities within the framework of its legislation.

**ARTICLE XVI
COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER
INTERNATIONAL AGREEMENTS**

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and commitments of the Parties arising from other international agreements and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

**ARTICLE XVII
SETTLEMENT OF DISPUTES**

1. Any dispute arising from the implementation or interpretation of this Agreement shall be settled by consultations and negotiations between the Parties at the possible lowest level and shall not be referred to any national or international tribunal or to any third party for the settlement.
2. If the dispute is not resolved within 60 (sixty) days from the date of occurrence, the Parties shall begin negotiations within 30 (thirty) days. If no solution is achieved within the following 60 (sixty) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in Article XIX.

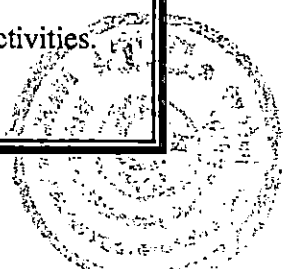
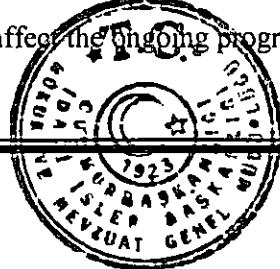
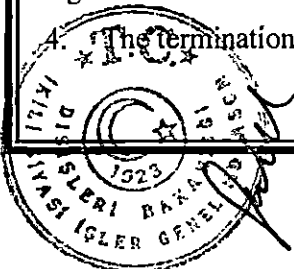
**ARTICLE XVIII
AMENDMENT AND REVIEW**

Either Party may propose amendment or review of this Agreement through diplomatic channels, if deemed necessary. Negotiations shall start within 30 (thirty) days from the date of the receipt of the written proposal. If no result is obtained within 60 (sixty) days, the Parties may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in Article XIX. Agreed written amendments or revisions shall enter into force in accordance with the procedures set forth in Article XX governing the entry into force of this Agreement.

**ARTICLE XIX
DURATION AND TERMINATION**

1. This Agreement shall remain in force for a period of 5 (five) years.
2. Unless one of the Parties notifies the other Party in writing through diplomatic channels of its intention to terminate it, this Agreement shall be extended automatically for successive periods of 1 (one) year.
3. Either Party may notify its intention to terminate the Agreement to the other Party in writing through diplomatic channels at any time. Notifications on termination of the Agreement shall be effective 90 (ninety) days after the notification is made.

4. The termination of this Agreement shall not affect the ongoing programs and activities.

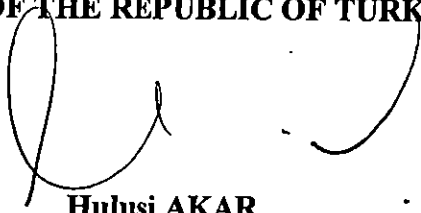

**ARTICLE XX
ENTRY INTO FORCE**

This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.

This Agreement was done at Tashkent on 29 March 2022, in two originals, each in the Turkish, Uzbek and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE**

Hulusi AKAR

Minister of National Defence

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

Bakhodir KURBANOV

Minister of Defence

